

PODROČNEGA KOLEGIJA ZA RR DEJAVNOST

Razvojnoraziskovalna dejavnost eden izmed pogojev socialne varnosti

Na področju inovacijske dejavnosti se je v zadnjem razdobju nakopičila problematika, katere posledica je njena premajhna učinkovitost. Na to kažejo še posebej dejstva, kot so: znano podvajanje RR DELA, RAZCEPLJENOST (V ORGANIZACIJSKEM, KADROVSKEM IN FINANČNEM SMISLU), PREMAJHNA CILJNA USMERJENOST, NAZADOVANJE INVESTICIJ V ZADNJIH DVEH TREH LETIH CELO V ABSOLUTNEM ZNESKU, PREMAJHNA POVEZANOST RR dejavnosti in tržnega segmenta, in ne nazadnje, pomanjkanje strokovnjakov.

Vroča razprava je izzvenela z začetkom po reintegraciji RR dejavnosti v Iskri in ob tem odprla številne dileme. Pomembno je, da so bili razpravljani to pot močno enotni v ocenah stanja in nadaljnega ukrepanja. Zdi se, da je bila dosežena skoraj akcijska odločitev. Seveda pa ta sestanek lahko pomeni eno izmed prelomnih točk v razvoju potrebni koreniti prenovi pogojev na organiziranje inovacijske dejavnosti v Iskri; za zdaj je bila razprava še le v okviru področnega kolegija, RR dejavnost da pa bi bili sposobni uresničiti ustrezne organizacijske spremembe, je nujno, da se razprava o problematiki organiziranja inovacijske dejavnosti v Iskri prenesejo na vse ravni in na vsa področja celotne sodelavne in poslovne tehnološke delovne Iskre. Le tako bo ob sprejetih organizacijskih spremembah in njihovih rezultatih mogoče povečati tudi socialno varnost vseh delavcev Iskre.

Vse to kaže na stalne težave in slabosti, ki so prisotne na področju inovacijske dejavnosti v Iskri. Vendar, na zadnjem področnem kolegiju za RR dejavnost v SOZD Iskra ni prevladalo mnenje, češ da bi bila za te težave kriva premajhna finančna sredstva, ampak se je težišče ocen o tem, kako naprej, nagnilo v skupno prepričanje, da je razlog za sedanjo neučinkovitost inovacijske dejavnosti Iskre treba iskati v neustreznosti organiziranosti.

Za izboljšanje stanja na tem področju so bile navržene predvsem naslednje možne rešitve: projektni pristop k delu in projektno načelo organiziranja, ciljna opredeljenost RR nalog kompleksna sistemska zasnovanost — od marketinga preko proizvodnje do prodaje (ciljno trženje), jasnejša opredelitev programskih sklopov in s tem zvezana ustreznejša organiziranost po načelu programske-planskih skupnosti.

Izvoz v SEV je za Iskrine tovarne zanimiv

Izvoz v države, članice Sveta za vzajemno in gospodarsko in tehnično pomoč je za Iskrine tovarne še kako zanimiv, predvsem zaradi zasedenosti proizvodnih zmogljivosti, dolgoročnosti poslov in ne nazadnje dohodka. Težave so le v tem, da ima Iskra premalo konvertibilnega izvoza, saj so v končnih izdelkih za kupce na klirinškem tržišču v večji, ali manjši meri tudi reprodukcijski materiali, ki pa jih moramo kupovati na zahodu.

To je groba ocena Iskrinih vodilnih delavcev v proizvodnih organizacijah, predstavnikov Iskrine tržne organizacije na nedavni tradicionalni znanstveno-trgovski konferenci na Brdu pri Kranju o našem nastopu v SEV.

Iskra je letos načrtovala, da bo v deželah SEV izvozila za 92 milijonov 600 tisoč dolarjev, od tega skoraj 11 milijonov konvertibilnih dolarjev. Predvidena bomo plan presegle, to pa zlasti na račun klirinškega izvoza, medtem ko bo konvertibilni nekoliko pod predvidenimi.

Med vzhodnoevropskimi državami je največji kupec SZ, s katero imamo

letos sklenjenih poslov za 68,5 milijonov dolarjev. Sledijo ji Nemška demokratična republika 16,2, Češkoslovaška 9,2, Poljska 3,1, Madžarska 2,1, ter Albanija in Bolgarija s po 1,8 milijonov dolarjev sklenjenih pogodb.

Vsekakor lahko trdimo, da je Iskrin izvoz v dežele SEV, zlasti pa v SZ, doživel prav v zadnjem času izreden skok. Nekaj podatkov: leta 1980 smo v SEV izvozili za 49 milijonov dolarjev, leto pozneje za 77, letošnji izvoz pa bo že okoli 94 milijonov dolarjev. Tudi načrti za prihodnje so izredno smeli. Skupno naj bi izvozili za 104,5 milijonov dolarjev, od tega za dobro desetino konvertibilnega izvoza.

Znana je Iskrina dolgoročna izvozna usmeritev, da bi od skupne izvozne vsote izvozili v SEV približno četrtnino, v dežele v razvoju prav tako četrtnino, polovico pa na razviti zahod: To razmerje je zdaj daleč v korist izvoza v SEV. Da bi torej dosegli željeni odnos, bo pač treba več izvoziti na konvertibilno območje, ne pa zmanjševati klirinškega izvoza.

Pogosto je v Iskri slišati nestrokovne

Očitno je torej, da tudi sedanja organiziranost RR dejavnosti ne ustreza več in da bo to področje potrebno temeljito pregledati ter na novo zasnovati sistem in način dela tako, kot to zahtevajo hitro spreminjajoče se razmere. Na omenjenem kolegiju je bila med drugimi izpostavljena tudi ocena, da je povezanost med RR enotami, skupinami

(Nadaljevanje na 2. strani)

KOORDINACIJSKI SVET ZSMS SOZD ISKRA

Vsebinska konferenca v pretresu

Na zadnjem sestanku koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra pred letošnjo volilno programsko konferenco (ki bo v Ljubljani 10. decembra) je bilo govora predvsem o vsebini konference.

Mladi so se dogovorili o vsebini referatov, ki jih bodo imeli predstavniki posameznih delovnih organizacij, oz. koordinacijskih svetov DO. JOŽE KAMBIČ iz Semiča bo govoril o problematiki nagrajevanja po delu, ki je še posebej aktualna za njegovo delovno organizacijo. VOJKO VELIKONJA iz DO Avtoelektrika bo svoj referat posvetil obravnavanju dezintegracijskih procesov v delovni organizaciji. VESNA BOMBAČ iz Iskre Invest servisa bo spregovorila o vsebini in načinih informiranja znotraj mladinskih vrst. BERNARD BEČAN iz DO Telematika bo opredelil položaj in vlogo ZSMS v temeljnih organizacijah. DANILO ZORMAN iz Široke potrošnje bo orisal izkušnje iz povezovanja mladih v prostorsko razdrobljeni delovni organizaciji. MAKS ŠTROMAJER iz DO Kibernetika bo orisal prizadevanja mladih pri okrepitvi izvoznih prizadevanjih.

Na sestanku pa je bil sklenjen tudi dogovor o sestavi komisije za sklepe, ki jo bodo sestavljali IZTOK URBAN, JANJA ŽLEBNIK in STANE FLEISCHMAN. SF

in neutemeljene govorice, zakaj ne preusmerimo blaga, ki smo ga sprva namenili v izvoz v SEV rajši na zahod. Na tržnem področju SEV v Iskri Commerce poudarjajo in to jim nedvomno verjemimo, da takšnega blaga skoraj ni. Vzrokov je več, eden pa je predvsem v tem, da smo premalo programsko prilagojeni vse večjim zahtevam, ki pa tudi v deželah SEV postajajo iz leta v leto ostriše.

Koliko smo še zanimivi za to tržišče, bo gotovo pokazala njihova prihodnja petletka.

Pri tem pa ne gre samo za tehnično raven. Vse prevečkrat se tudi v deželah SEV obnašamo skrajno poslovno nedisciplinirano in ne spoštujemo dobavnih rokov. To pa konkurenca, tudi naša jugoslovanska, s pridom izkorišča. Najhujše probleme imajo s spoštovanjem dobavnih rokov v kranjski Telematiki, za kar pa niso vedno sami krivi.

Lado Drobež

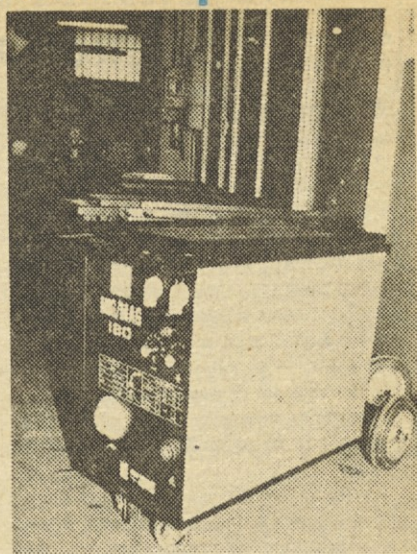
Tisoča polavtomatska naprava za varjenje v izvoz

V četrtek, 2. decembra je bila v TOZD Avtomatske in varilne naprave, delovna organizacija Avtomatika narejena 1000 polavtomatska naprava za varjenje z MIG—MAG postopkom. Na manjši priložnostni slovesnosti so se v temeljni organizaciji zbrali delavci TOZD Razvojni inštitut, TOZD Trzinje in temeljne organizacije—proizvajalke, ki so največ prispevali k temu, da je danes ta naprava že osvojila zahodno nemško tržišče.

Omenjeni polavtomat sodi v družino varilnih naprav, s skupnim imenom Ekomatik, v kateri so še E-200, E-250 in E-300. Namenjena je predvsem v avtomobilski industriji, za varjenje tankih pločevin od 0,5 mm debeline dalje. Njen maksimalni varilni tok je 180 A. Morda še podatek, da ima v ohišju združen usmerniški in regulacijski pogonski del, da je v posamezno napravo vgrajena le za dva dolarja uvoznega materiala. Pomembno je tudi to, da je sestavljena iz elementov, ki jih uporabljajo tudi drugod, pri standardnem programu varilnih naprav.

Kot je v pogovoru povedal Tine

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kalan, vodja programa avtomatizacije varjenja v TOZD Avtomatske in varilne naprave, so v TOZD Razvojni inštitut začeli z omejenim programom v lanskem oktobru in v novembru že izdelali potrebno dokumentacijo. Skoraj hkrati so jo kot dopolnitev proizvodnega programa na področju varjenja osvojili v TOZD Avtomatske in varilne naprave.

IZ EKSPOZEJA JANEZA ZEMLJARIČA NA ZASEDANJU SKUPŠČINE SR Slovenije

Večji izvoz je naša objektivna neizbežnost

Na zasedanju vseh zborov skupščine SR Slovenije, ki je bilo v četrtek, 25. novembra letos, je predsednik IS skupščine SRS Janez Zemljarič prebral delegatov daljši ekspozitivni svet k osnutku resolucije o družbenopolitičnem razvoju SR Slovenije v letu 1983. Iz njegovega obsežnega ekspozitiva povzemamo najpomembnejše poudarke in naloge za prihodnje leto.

Janez Zemljarič.

Zaradi zaostrenih zunanjelikvidnostnih in gospodarskih razmer doma je zvezni izvršni svet predložil zvezni skupščini 10. novembra bistveno spremenjen predlog ekonomske politike za leto 1983 v primerjavi z osnutkom resolucije. V njem sta predvidena povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno tržišče s 14 na 20% in zmanjšanje vseh vrst domače porabe z 10 na 5%.

Strinjamo se z novo usmeritvijo zveznega izvršnega sveta do ekonomske politike v prihodnjem letu in njegovimi izhodišči v ekspozitju, da tudi v teh težkih razmerah krepimo sistem socialističnega samoupravljanja, da se že v letu 1983 odločno preusmerimo v dejansko stabilizacijo družbenoekonomskih in socialnih tokov na temeljih dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in, da so temeljna izhodišča za našo preusmeritev ekspanzivna izvozna usmerjenost na konvertibilno tržišče, postopno povečevanje vpliva objektivnih ekonomskih zakonitosti in omejevanje danes zelo razvejane administrativne ukrepanja.

Ker nekateri predlogi za izvedbene planske dokumente v federaciji še niso povsem usklajeni s to globalno usmeritvijo, oz. bo o njih še več razprav, izvršni svet predlaga, da v njih uveljavljamo naslednje opredelitve za ekonomsko politiko Jugoslavije v letu 1983:

V vsej državi moramo bistveno povečati konvertibilni izvoz in s tem devizni priliv s tega območja. To mora postati usmeritev za naš razvoj v vseh prihodnjih letih, temu moramo podrediti politiko na vseh drugih področjih in vse ukrepe.

Doseči moramo večjo povezanost vsega gospodarstva in celotnega združenega dela na samoupravnih dohodkovnih osnovah. Na tej osnovi moramo v vsej državi razvijati kvalitetnejše gospodarjenje, večjo proizvodnjo in boljše izkoriščanje družbenih sredstev.

Organizacijam združenega dela, nosilkam izvoza, moramo omogočiti, da bodo razpolagale z večjim delom

ustvarjenega deviznega priliva in da bodo same, predvsem pa medsebojno povezane in skupaj z bankami, pridobile dodatna finančna in blagovna posojila za uvoz reprodukcijskih sredstev.

Bistveno moramo povečati devizni priliv v turizmu in prometu. Za dohodkovno spodbujanje organizacij združenega dela turizma bi morali dinarske črke in obvezne menjave deviz izenačiti z deviznim prilivom.

Mnogo bolj kot je sedaj predvideno, moramo v vsej državi povečati kmetijsko proizvodnjo in več izdelkov izvoziti na konvertibilno tržišče.

Nezaposlenost moramo zmanjševati z bolj produktivnim zaposlovanjem, ne pa z zniževanjem storilnosti. Možnosti za to so v večjem izkoriščanju obstoječih proizvodnih zmogljivosti, večjimenskem delu, v kmetijstvu, drobnem gospodarstvu in zlasti hitrejšem razvoju storitvenih dejavnosti.

Denarno posojilne odnose v državi moramo začeti urejati že v letu 1983 ter z njimi postopno odpravljati žarišča nelikvidnosti in fiktivnega dohodka. Primarna emisija s svojim pretiranim obsegom in preširokim številom namenov ne sme več povzročati inflacije. Uvesti moramo bolj stabilizacijsko usmerjen način uravnavanja obsega denarja v obtoku, hkrati s tem pa tudi oblikovanje večjega deleža lastnih obratnih sredstev organizacij združenega dela. Temu moramo prilagoditi obračunski sistem in zaostri finančno disciplino.

Porabo moramo v vsej državi dosledno zmanjšati in prilagoditi realno razpoložljivim denarnim sredstvom, te pa razpoložljivim blagovnim skladom, ki bodo dodatno zmanjšani zaradi nujne preusmeritve dela proizvodnje v konvertibilni izvoz. V razvojnih dokumentih federacije je nujno določiti le globalni odnos med sredstvi in vse oblike porabe in sredstvi akumulacije. Nadalje indeksiranje posameznih oblik porabe na osnovi povprečij za vso državo bi bilo prej škodljivo kot koristno, saj ne more odražati specifičnih razmer v republikah in avtonomnih pokrajinah in zanj tudi ni neposredne ustavne podlage.

Razne oblike združevanja sredstev za solidarnost in vzajemnost v vsej državi lahko uveljavimo le samoupravno in na podlagi skupnih interesov. Razna obvezna združevanja lahko prej, ali slej pripeljejo v administrativno razporejanje sredstev in pravic. To pa bi pomenilo, da delavcem kratimo pravice pri razpolaganju z dohodkom in povečujemo nemotiviranost za dobro gospodarjenje z družbeno lastnino.

Povečane izvozne obveznosti morajo drugo leto sprejeti vse organizacije združenega dela, saj bo od tega bolj kot kdajkoli doslej odvisen njihov obstoj in razvoj. To je v tem položaju naša objektivna neizbežnost. Hkrati to ni nerealno, saj smo v preteklih letih znatno povečevali naše zmogljivosti,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iraška delegacija v Telematiki

Konec novembra je Iskra obiskala delegacija iz Iraka, ki jo je vodil minister za notranje zadeve Sadun Sakir. Z njim pa je prišlo še 7 sodelavcev iz ministrstva.

Delegacijo sta spremljala tudi načelnik kabineta zveznega sekretarja za notranje zadeve Janez Por in republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl.

V Iskri Telematiki na Laborah sta goste sprejela član KPO SOZD Iskra Janko Sekirnik in direktor DO Iskra Telematika Bojan Klemenčič s sodelavci.

Po pozdravu v avli si je delegacija ogledala proizvodnjo avtomatskih telefonskih central in telefonskih elementov in aparatov. Sledil je razgovor v kmečki sobi na Laborah.

V razgovoru so predstavniki Iskre z iraškimi gosti razpravljali o možnostih nadaljnega razvoja in razširitve gospodarskega sodelovanja.

Kazimir Mohar

Samoupravljanje je edina alternativa

»Ko govorimo o svoji državi, preprosto rečemo Jugoslavija. Ko nas kdo v svetu vpraša, od kod smo, bomo povsem naravno odgovorili, da iz Jugoslavije. Nihče ne bo rekel, da je iz SFRJ. Pa vendar to ne pomeni, da tako zanikamo načela, na katerih temelji naša federativna skupnost. Ko pa kje v svetu rečemo Jugoslavija, je znano, da gre za socialistično državo, skupnost več narodov, da je to federacija, ali da je njen sistem poseben, da temelji na samoupravnih, oz. delavski demokraciji in na pripadnosti neuvrščnemu gibanju.

Kar se je zgodilo na Kosovu, se dogaja tudi v nekaterih drugih delih naše države, kjer so se pojavili odtujevanja partije in oblasti od ljudi, prihaja do samovolje, etatizma, stagnacije samoupravljanja. Na Kosovu je posebno težko to, da je nacionalistični izbruh dobil oblike protirevolucije. Toda ta je izraz šibkosti celotne fronte socialističnih sil v boju proti nacionalizmu — to velja za vso Jugoslavijo. Albanski nacionalizem je veliko izrazitejši kot katerikoli nacionalistični izpad doslej. Spodbudo in oporo ima v tujini. Te trditve ni treba posebej dokazovati, ker se vsak dan potrjuje, najizrazitejši dokaz pa je nedavni napad Enverja Hoxhe na našo neuvrščeno in socialistično državo.

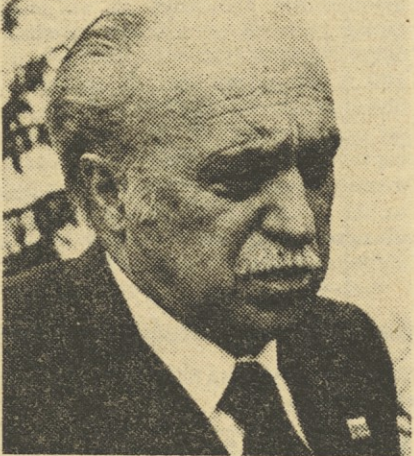
Srdite besede in »argumentacija« tega napada razkrivajo predvsem položaj v sami Albaniji. Poleg tega ta država prikrija svoje slabosti z izjemno nevarnimi ambicijami vodstva in širjenjem nacionalističnega požara ter ozemeljskimi težnjami, četudi to poskuša zakriti z nekakšnimi ideološkimi argumenti in kriteriji.

Danes je pri nas najcenejše nacionalistično geslo, da nekdo nekoga izkorišča. To je slišati tudi v Sloveniji. Nekateri menijo, da celo govorijo, da so samo v Sloveniji dosledno samoupravljalno usmerjeni, da samo tam dobro delajo in, da so drugi obrnjeni v neko drugo smer. To zasledimo tudi na Kosovu, kjer so leta govorili, da je federacija odgovorna za njihov razvoj in kriva za njihove težave. Torej proti nacionalizmu se lahko bojujemo le, če ima vsak narod, ali vsaka narodnost, kot del naroda možnost za popolno uveljavitev in če je zveza komunistov sposobna sproti razkrinkavati politikanstvo, licitiranje in druge oblike izražanja nacionalističnih interesov. V naši družbi je samoupravljanje, razmejivna črta med naprednim, progresivnim ter reakcionarnim, nacionalističnim.

Mitja Ribičič je zatem spregovoril o politiki gospodarske stabilizacije. Menil je, da so naše najpomembnejše naloge, rešiti pro-

bleme tekoče gospodarske politike. »To pa ni le gospodarska politika v letu 1983, temveč politika načrta do leta 1985. Izjemno pomembno je, da sodelujejo v razpravi o osnutku prav vsi subjekti, kajti resolucija ni dokument za izvršne organe, temveč mora postati dokument za akcijo. Njen sedanji osnutek vsebuje nekaj novega — bogatejši je, vsaj glede napovedi različnih ukrepov, pač pa še vedno precej reven glede izhodišča za nekakšno samoupravno ekspanzijo.

Nekateri izmed teh ukrepov so dobri, drugi pa protislovni, zato bi se morali opredeliti za tiste, ki so v skladu z našo stabiliza-

Mitja Ribičič.

cijsko strategijo, oz. tiste, ki bodo najhitreje dali rezultate.

Moramo biti občutljivi za vse napade na naš politični sistem socialističnega samoupravljanja. Samoupravljanje je namreč največja pridobitev naše revolucije, jamstvo za našo svobodo, neodvisnost, neuvrščeno, našo srečo, a hkrati tudi edina alternativa v sedanjem sodobnem svetu.

Jugoslavija uživa velik ugled v svetu. K temu je nedvomno prispevala velikanska vloga in ugled, ki ga je imel tovariš Tito. Zdaj moramo nadaljevati svojo pot brez Tita, vendar pot Titove politike.

Moramo pa se zavedati, da je naš ugled v svetu odvisen od naše notranje poti in trdnosti. Zato pravimo, da je gospodarska stabilizacija države hkrati naša zunanja politika. Danes v svetu veliko pišejo o Jugoslaviji. Številni članki želijo kompromitirati naš samoupravni sistem, marsikateri med njimi pa so v funkciji boja nekaterih sil v lastni državi, saj se samoupravljanje vsiljuje kot objek-

tivna zakonitost sodobnega sveta, čeravno ga mi nikomur ne prodajamo.«

V zvezi z enoletnim mandatom je Mitja Ribičič omenil zadnji politični pogovor tovariša Tita z delegacijo SR Slovenije v Karadordjevu. »Tito je takrat opozoril na nekatere skrajnosti pri uresničevanju enoletnega mandata. Dejal je, da leto dni ne zadostuje niti za to, da človek spozna svoje delo. Drugače je v zveznih organih v večnacionalni skupnosti, drugače pa v skupščinah, izvršnih organih. Tito nas je takrat opozoril na vrsto stvari in menim, da ni dobro, ker tega takrat nismo objavili. Ne vem, zakaj ne, prav tako ne vem niti, zakaj nismo objavili Titovih opozoril v zvezi s položajem na Kosovu. To je bila kritika našega ravnanja.«

V odgovoru na vprašanje, kaj misli o polemikah, je Mitja Ribičič dejal, da ni mnenja, naj se ne bi spuščali v polemike: »Menim, da je izjemno pomembno voditi polemiko tam, kjer nastane problem. Ni namreč dobro, če v eni republiki kritizirajo položaj v drugi, ker je to takoj povod za nacionalizem in podobne pojave. Naj vsak polemizira na svojem mestu. S tem ne mislim, da ni treba prenašati iz ene republike v druge, kar je pomembno za vso Jugoslavijo. Vendar moramo pri tem skrbeti, da ne bi postali hrana nacionalistom in drugim protisocialističnim pojavom. Tega pa je v polemikah kar precej. Kritika mora biti ustvarjalna, argumentirana, takšna, da onemogoči disidentstvo. Po mojem mnenju je naš samoupravni sistem tak, da lahko povsem odpravi vzroke za nekatera disidentska ravnanja v naši družbi.«

Del pogovora je bil posvečen tudi razmeram v našem športu. Mitja Ribičič je menil, da sta za sedanji položaj v športu odločilna dva razloga prvič, status poklicnega športnika še ni jasno določen in drugič, v športu niso sprejeli pravil, ki urejajo odnose. V takšni splošni zmešnjavi najdejo svoje mesto različni menažerji. »Če smo socialistična samoupravna družba ter alternativa sodobnemu svetu, potem bi se morala kazati alternativa tudi na tem področju. V poklicnih klubih, kakršne imamo danes, ne bi smeli delati člani centralnih komitejev in drugi družbenopolitični delavci. Nekateri pravijo, da bo potem še slabše, jaz pa menim, da je pomembnejše zagotoviti nekatera pravila obnašanja, kot pa da se politika vpleta s svojo avtoriteto ali odgovornimi forumi.« je menil Mitja Ribičič.

V razpravo o Iskrini prisotnosti v Latinski Ameriki sta se vključila tudi glavni direktor IC Simon Primožič in zunanje-trgovinski strokovnjak v IC Peter Cuderman. Prvi je poudaril, da je vsekakor treba to tržno področje kakovostno usposobiti. »Izgovorji, da je Latinska Amerika predač pa so neutemeljeni, saj je prav toliko daleč tudi za druge evropske firme, ki pa tamkaj uspešno prodajajo«. Peter Cuderman, vidi osnovni problem v kadrih pa tudi v tem, »da smo vse skušali narediti z levo roko.«

Izvozni načrt za Latinsko Ameriko za prihodnje leto znaša več kot 6 milijonov dolarjev, od tega največ v Venezuelo in Mehiko, sledijo pa jima Ekvador, Kolumbija in Argentina.

Tržno področje II med deželami v razvoju zajema velikansko območje do Turčije in Nove Zelandije. Izvozni plan za leto je znašal dobrih 10 milijonov dolarjev, uresničili pa ga bomo le približno 58-odstotno, 6,1 milijone dolarjev. V primerjavi z lanskimi 5,3 milijoni dolarjev izvoza gre za malenkostno povečanje, plan za prihodnje leto pa je že 11,5 milijona dolarjev.

Direktor tržnega področja DVR — II Blaž Kavčič poudarja, da sloni ta načrt na realnih osnovah, največje breme pa bomo morali prevzeti turško tržišče. Direktor našega predstavništva v Istanbulu Branimir Aleksić meni, da ima Iskra največje možnosti v elektro-gospodarstvu, v PTT ter v projektu za signalizacijo v železniškem prometu.

V Afriko in na bližnji vzhod bo Iskra letos predvidoma izvozila za 10 milijonov dolarjev, kar je precejšnje povečanje v primerjavi z lanskim letom, vendar pa s temi dosežki ne moremo biti zadovoljni. V Egipt so letos načrtovali 2 milijona dolarjev, realizacija pa bo precej manjša. Po mnenju našega predstavnika v Kairu Boruta Ošabnika, bo Iskra na tem tržišču težko uspevala s čisto prodajo, »prihodnost pa je v projektih, montaži, sofinanciranju.«

Medtem pa se v Afriki odpirajo tudi nova tržišča. Zlasti je v zadnjem času zanimiva Alžirija, daleč pred vsemi pa je še vedno Irak. Lado Drobež

Večji izvoz je naša objektivna neizbežnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

medtem ko smo več izvažali šele v zadnjih letih.

Za večji izvoz imamo še dovolj rezerv tudi v najemnem boljšem izkoriščanju sedanjih zmogljivosti, v zagotavljanju prednostne oskrbe z energijskimi viri, v boljšem vrednotenju kvalitetnega dela, večjem varčevanju, učinkovitejši organizaciji in zmanjševanju režije. Te naloge pa bomo lahko uresničili le z odločnim prebratom pri dosedanem gospodarjenju, s povečano družbeno in posamično storilnostjo in učinkovitostjo dela, s bistveno prerazporeditvijo dohodka v korist izvoznikov in zmanjševanjem celotne porabe, da bo organizacijam združenega dela ostalo več sredstev za povezovanje v mednarodno delitev dela.

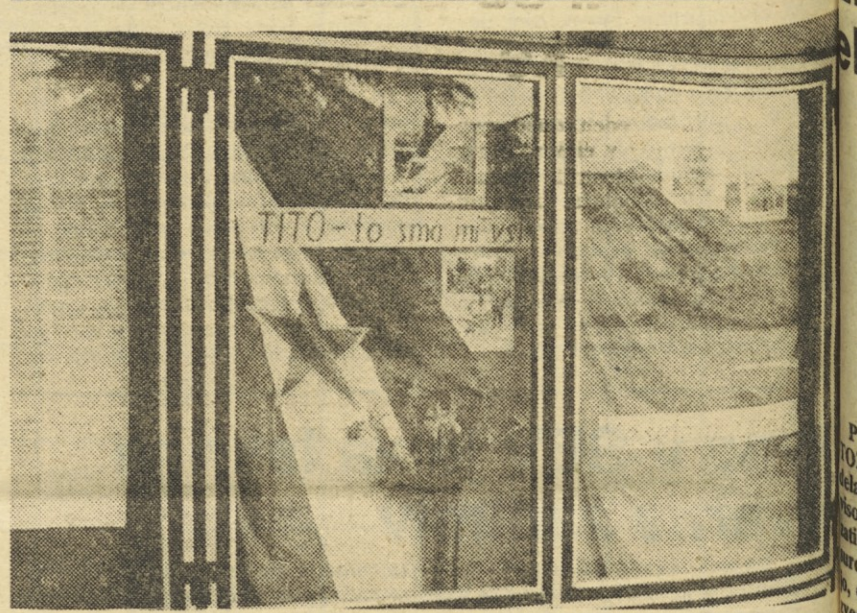
Sprotnim nadaljnjim prilagajanjem tečaja dinarja, spremenjenimi in dopolnjenimi izvoznimi spodbudami, večjimi možnostmi za uvoz reprodukcijskih sredstev, z upniki dogovorjeno odložitvijo nekaterih plačil v tujino in drugimi že doslej sprejetimi ukrepi ustvarjamo tudi osnove za večji dohodkovni interes za izvoz.

V naši republiki moramo predvsem izvoziti več izdelkov elektrone in elektroindustrije, kovinsko predelovalne, tekstilne, lesne, papirne, usnjarske in obutvene industrije. V teh industrijskih panogah morajo v prihodnjem letu izvoziti 40 do 50 % sedanje proi-

zvodnje. Tudi gradbene in druge organizacije morajo bistveno povečati in izpopolniti programe investicijskih del v tujini.

Turistične organizacije in z njimi povezane dejavnosti se morajo kar najbolj resno pripraviti na turistično sezono. Ne smemo dopustiti, da se bodo poznale novile znane letošnje napake. V vsem gospodarstvu se mora nadalje povečevati delež izvoza izdelkov visoke stopnje predelave ter tistih, s katerimi dosežemo večje neto denarne učinke in hitrejši devizni priliv. K povečanju konvertibilnega deviznega priliva morajo več kot doslej prispevati tudi ne-gospodarske dejavnosti s svojim izvoznimi programi in plodnejšim sodelovanjem s proizvodnimi organizacijami.

Organizacije združenega dela morajo v samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino do konca leta uskladiti plane in se dogovoriti, kako jih bodo uresničevale, učinkoviteje dohodkovno in poslovno povezovala v reprodukcijskih verigah na vsem območju države ter si zagotovile večji delež surovin in reprodukcijskih sredstev iz domače proizvodnje. Sporazumeti se morajo o načinih možnosti za pridobitev uvoženih reprodukcijskih materialov, kako bodo premagovale povečane likvidnostne težave doma in do tujine in kako bodo iskromne možnosti za uvoz opreme izrabile izključno za izvozno usmerjeno proizvodnjo.«

Letos v Avtoelektriki Nova Gorica sicer niso priredili proslave ob našem prazniku dnevu republike, zato pa so mladi okrasili oglasne deske in stene z zastavami, transparenti in slikami tovariša Tita. Tako so dali posebno obeležje 29. novembru in se žalostjo v srcih spomnili našega dragega voditelja. Sicer pa je večina članov kolektiva praznike prežvela doma, v krogu svoje družine, mnogi so izkoristili proste dni za pripravo drv, nekateri pa so se podali na bližnje izletniške točke. Na sliki: ena izmed okrašenih oglasnih desk za praznik republike.

Tisoča polavtomatska naprava za varjenje v izvoz

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ze v letošnjem februarju je bilo izvoženih prvih 50 kosov. Tem se je v marcu, juniju, septembru in oktobru pridružilo vsake po 100 in aprila 200, v novembru in začetku decembra pa še nadaljnih 350.

Glede na to, da je v Zahodni Nemčiji tovrstne opreme dovolj, saj imajo veliko domačih proizvajalcev, pomeni prodor na to zahtevno tržišče še toliko večji uspeh in dokaz kvalitete domačih varilnih naprav, kvalitete, za katero gre zahvala tudi delavcem v montaži, merilnici, tehnologiji in kontroli temeljne organizacije. Hkrati je to tudi dokaz, da znamo v kratkem času tudi proizvodno osvojiti izdelke, ki so rezultat domačega razvoja.

Danes predstavlja ta program 600.000 dolarjev konvertibilnega izvoza. V načrtih za leto 1983 pa naj bi ta program prinesel 800.000 do 1 milijona prepotrebni konvertibilnih deviz, kar ni majhen delež, če ga primerjamo z 2 milijona dolarja izvoza, kolikor je planirano za celoten varilni izvozni program.

Temu ustrezno so usmerjene tudi tržne akcije. To, kar je tržno verificirano v Zahodni Nemčiji, naj bi v tekočem srednjeročnem obdobju razširili na vso zahodno Evropo. Možnosti za to so, tako v kvaliteti izdelka, kot v konkurenčni ceni. Hkrati pa ne smemo zane-mariti klirinskega tržišča.

Večkrat smo že zapisali, da je Avtomatika poznana kot proizvajalec kvalitetne varilne opreme. V svetu predstav-

Tine Kalan.

lja danes stopnja mehanizacije varilnih postopkov prek 50 %. Tudi pri nas se težnja po mehanizaciji iz leta v leto večja. Odločitev za uvajanje mehanizacije varjenja v proizvodnjo narekujejo poleg momenta za izboljšanje delovnih pogojev tudi izkazani pozitivni ekonomski kazalci. Zato so tudi v Avtomatiki vsi napor usmerjeni v razvoj proizvodnje in prodajo zahtevnejših profesionalnih naprav; v smeri mehanizacije, avtomatizacije, oz. robotizacije, kjer je večji poudarek na kompleksni ponudbi elektronskega in strojnega dela opreme ter tehnologije, kot njene najvišje stopnje.

V države v razvoju z višjimi oblikami ekonomskega sodelovanja

V dežele v razvoju — v Latinsko Ameriko, Azijo in Afriko in delno v Avstralijo bo Iskra letos izvozila slabo četrtino (23%) od skupne izvozne vsote. Načrti za izvoz v dežele v razvoju so bili letos izredno pogumni, kljub temu pa jih bomo po zadnjih ocenah uresničili s 96 % v primerjavi z lanskim izvozom pa bo ta številka za 17 % višja.

Skupni letošnji plan izvoza v Latinsko Ameriko je znašal nekaj manj kot 6 milijonov dolarjev, po ocenah, izrečenih na Iskrini konferenci mednarodnega trženja na Brdu pri Kranju pa bomo izvozili za dobre 4 milijone dolarjev.

V Venezuelo smo želeli letos prodati za skoraj poldrugi milijon dolarjev izdelkov vse pa kaže, da bomo tam dosegli le 60 % izkupička. Direktor našega predstavništva v Venezueli Jože Stajer pravi, da so osnovni krivci za tolikšen izpad, razen notranjih problemov te dežele tudi naše zapoznele dobave, tehnično zastarel program, slaba kakovost nekaterih izdelkov pa tudi visoke cene.

Precejšen izpad bo letos tudi pri izvozu v Mehiko, kamor smo letos načr-

tovali precej več kot milijon dolarjev. Orehek Fortunat je na konferenci poudaril, da je treba glavne probleme iskati v hudih notranjih problemih gospodarstva te srednjeameriške države.

Obširno je spregovoril tudi o celotnem izvozu v Latinsko Ameriko. Ob tem je poudaril, da smo kadrovske povsem zanemarili to tržišče. »Danes nas je Iskrašev v Latinski Ameriki manj, kot pred dvema letoma. Evropejci, Japonci in Američani silijo na to tržišče, mi pa smo tamkaj bolj 'solisti', je dejal Fortunat Orehek.

Peter Žibert, kateremu se mandat v Iskra emecu v Ekvadorju letos izteka, vidi Iskrino prihodnost na latinskoameriškem tržišču v višjih oblikah tržnega sodelovanja, to pa so »montažno-proizvodne točke.«

Gospodinjiski aparati 10-40 % ceneje

V dneh od 16. do 18. decembra bodo v Kulturnem domu v Retečah pri Škofji Loki (možen dostop z avtobusom, ki vozi na relaciji Ljubljana—Škofja Loka) prodajali izdelke Tovarne gospodinjiskih aparatov iz istega kraja z občutnim popustom.

Naprodaj bo cela paleta najrazličnejših gospodinjiskih aparatov — kavnih mlinčkov, sušilnikov za lase (fenov), električnih in plinskih peči, kaloriferjev pa tudi eno in dvoplošni električni kuhalniki bodo na prodaj. Popust bo znašen, saj bodo posamezni izdelki cenejši od 10—40%. Tako bo treba za kavne mlinčke odšteti po 700 dinarjev, feni »ANA« bodo po 550 dinarjev, električne peči »ATLAS« po 900 dinarjev itd. Naprodaj bo kar 14 različnih vrst izdelkov prvovrstne, izvozne kakovosti. Torej ne gre za prodajo manjvrednega blaga!

Razprodaja bo torej nadvse zanimiva, vrata Kulturnega doma v Retečah pa bodo odprta v teh dneh od 9.-17.

Kooperacijska pogodba s Kitajskim inštitutom

Enoletna Iskrina akcija v Ljudski republiki Kitajski na področju programskih naprav je v predprazničnih dneh dala že prve rezultate. Na večdnevem obisku v Iskri je bila takrat strokovna delegacija ministrstva za strojogradnjo Ljudske republike Kitajske, ki je z našimi strokovnjaki podpisala več pogodb.

Delegacijo je vodil namestnik direktorja Inštituta za orodne stroje Wang Hengzhi, v njej pa so bili še namestnik tretjega oddelka v inštitutu Yu Jiren, inženir v oddelku za industrijske stroje v ministrstvu Yang Jiani, inženir v inštitutu Han Keli in koordinator projekta za sodelovanje z Jugoslavijo v ministrstvu in prevajalec Tongzhong.

Delegacija je s tem vrnila obisk kitajskim strokovnjakom iz Avtomatizacijskega inštituta v Pekingu, ki so v Inštitutu v Pekingu že imeli različne razgovore in tudi predstavili delovanje Iskrinih naprav za vodenje vodnih strojev. Prav med obiskom kitajskih predstavnikov v Pekingu so Kitajski strokovnjaki pohvalno ocenili kitajsko raven Iskrinih predstavljanih naprav o čemer pa smo v našem tedniku obširneje pisali.

Predstavniki Inštituta in Iskre so v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani najprej podpisali pogodbo o dolgoročni proizvodni kooperaciji na področju programskih naprav za orodne stroje in orodnih strojev. Obenem so v okviru te pogodbe tudi že podpisali pogodbi za dobave med partnerjema v prvem polletju prihodnjega leta.

Menjava v obe strani bo v prvih šestih mesecih leta 1983 znašala 600 tisoč dolarjev.

Pogodbo o nadaljnji menjavi v letu 1983, ki jo prav tako predvideva kooperacijska pogodba bodo predvidoma podpisali januarja prihodnje leto. Gre za preostalih 800 tisoč dolarjev obojestranske menjave, saj pogodba predvideva 1,4 milijona dolarjev menjave.

Hkrati so predstavniki Iskre in Inštituta podpisali tudi protokol o nadaljnji aktivnosti obeh strani na področju razvoja in akcij za razširitev sodelovanja. Najpomembnejša značilnost dolgoročne pogodbe je namreč prav v tem, da predvideva v okviru proizvodne kooperacije tudi sodelovanje na področju razvoja, to je koncipiranja razvojnih nalog in njihovo delitev med partnerjema, obenem pa tudi sodelovanje pri skupnem nastopu na tretjih tržiščih. Pri tem bosta obe strani izkoriščali svoje prednosti za doseganje ciljev.

S strani Avtomatike in Iskre Commerce sta pogodbo podpisala dr. Bruno Štiglic in Marcel Božič, s strani Kitajske delegacije pa njen vodja Wang Hengzhi in Cui Tongzhong.

Lado Drobež

DELAJSKI SVET ŠIROKE POTROŠNJE

Delegati o gospodarjenju, računalniški povezavi in tekočih problemih

Dnevni red zasedanja delavskega sveta Široke potrošnje, ki je bilo 25. novembra v Škofji Loki, je bil vsebinsko morda kar prenatrpan za en sam sestanek. Delegati so namreč obravnavali rezultate in problematiko gospodarjenja v devetih mesecih letošnjega leta, seznanili so se s konceptom računalniške povezave med subjekti delovne organizacije, razglasili pričetek javne obravnave o nadvse pomembnem dokumentu, ki bo po sprejetju določal načine in oblike svobodne menjave dela med temeljnimi organizacijami in DSSS, se seznanili s perečo problematiko TOZD Sprejemniki iz Sežane in imenovali listo arbitrov Široke potrošnje.

O poslovanju v devetih mesecih letošnjega leta so delegati menili podobno kot pred njimi člani koordinacijskega odbora sindikata, ki so to gradivo že obravnavali. Posebej so poudarili, da je treba zaustaviti negativno zaostajanje izvoza za načrtovanim obsegom. V zvezi z zaključki gospodarjenja pa so menili, da je treba ob pripravljanju plana za leto 1983 vključiti izkoriščanje notranjih rezerv, da je treba dosledneje pričeti navezovati dohodkovne odnose v kar največjem delu reprodukcijskih verig, saj to ponuja še posebej veliko možnosti za boljše rezultate gospodarjenja. Posebno pozornost pa so delegati namenili vprašanju angažiranja družbenih sredstev pri tekočem poslovanju. Nenehno naraščanje zalog kljub sklepu, da jih je treba zmanjšati vsaj za 30% so ostro obsodili in sklenili, da je treba nemudoma pričeti z akcijo.

Razvoj informacijskega sistema delovne organizacije je bila tema, ki so jo delegati zahtevali v obravnavo zaradi pogostih sporov o veljavnosti posameznih podatkov in o nerešenem vprašanju zbiranja in distribucije informacij v Široki potrošnji. O konceptu razvoja informacijskega sistema (o katerem bomo podrobneje pisali v eni od prihodnjih številki glasila) je bilo podobno kot pred tem na sestanku odbora za gospodarjenje, izrečeno pozitivno mnenje. Delegati so tako menili, da je koncept decentraliziranosti pri računalniški obdelavi podatkov in opremljenosti umesten. Za nadaljnje spremljanje izvajanja plana uredničenja tega koncepta je delavski svet pooblastil odbor za organizacijsko kadrovske zadeve, ki bo moral delavskemu svetu poročati o izvajanju sprejetega koncepta in načrta izvajanja računalniške povezave.

O osnutku samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci temeljnih organizacij in delovno skupnostjo skupnih služb (kakor se imenuje dokument, ki opredeljuje način svobodne menjave dela med delavci TOZD in DSSS), so delegati menili, da je primeren za javno obravnavo. Enakega mnenja je bil tudi odbor za razvoj samoupravljanja, zato so razglasili pričetek javne obravnave, ki bo trajala do 20. decembra. Po predlogu tega odbora pa je delavski svet sprejel tudi samoupravni sporazum o skupnem sodelovanju, pravicah, obveznostih in odgovor-

nostih med TOZD Prodaja in drugimi temeljnimi organizacijami v sestavi DO. Dokument je bil že podpisan v vseh temeljnih organizacijah. Na tem zasedanju delavskega sveta je bil sprejet tudi poslovnik o delu notranje arbitraže Široke potrošnje, imenovana je bila lista arbitrov DO in imenovan predsednik Simon Seljak iz TOZD Antene Vrhnika. V sporu glede financiranja predstavniške mreže Iskre Commerce v Jugoslaviji med DO Široka potrošnja in TOZD Montažo Spodnja Idrija pa so bili s strani DO imenovani trije člani — Albin Pahor (TOZD Prodaja), Božo Rot (TOZD TV Pržan) in Tone Lavtar (DSSS).

Delavski svet pa je razpravljati tudi o zaostreni problematiki v sežanski TOZD Sprejemniki. Tamkajšnji položaj je tako zaostren, da je skupščina občine Sežana pripravila predlog o uvedbi družbenega varstva. Delegati so v Škofji Loki zato menili, da je treba pripraviti temeljito analizo o vzrokih, ki so povzročili težak položaj in na tej osnovi izdelati temeljit sanacijski program.

Vsi ukrepi, ki bodo iz tega izhajali, morajo imeti dolgoročni značaj in morajo biti usmerjeni predvsem v zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih (ki je trenutno že precej šibka). Za uspešno sanacijo gospodarskega položaja Sprejemnikov bodo TOZD Široke potrošnje v okviru sanacijskega, oz. investicijskega programa združevale manjkajoča sredstva po enakem načelu, kot je dogovorjen za združevanje na ravni SOZD Iskra. Sklep sicer trenutno še ne prinaša konkretnih materialnih obveznosti, je pa gotovo zgovoren dokaz solidarnosti v DO! V okviru tega pa je bila sprejeta tudi zadolžitev, da bodo posamezniki, DO in posamezne TOZD sprejele posebne naloge, ki bodo izhajale iz sanacijskega programa. Za spremljanje poteka sanacije TOZD in vključevanje delovne organizacije in SOZD Iskra pa je delavski svet pooblastil razširjeni strokovni kolegij DO, da oblikuje predlog za sestavo te komisije.

Pred zaključkom so delegati obravnavali tudi potek razpisa za zasedbo prostih del in nalog direktorja področja za programsko in razvojno dejavnost DO ter imenovali za opravljanje teh del Petra Pleška. Stane Fleischman

Elektroliti so pogoj za proizvodnjo elektronske industrije

Elektrolit je eden izmed ključnih elementov v elektronski in vsej elektroindustriji. Sedanji gospodarski položaj pa proizvodnji elektrolitov ni najbolj naklonjen, saj je zlasten del surovin za njegovo proizvodnjo iz uvoza. Zato tudi prihaja v mronoški Iskri, ki je edini jugoslovanski specializirani proizvajalec elektrolitov, do motenj v proizvodnji.

Poleg tega pa je treba vedeti, da je TOZD Elektroliti predlanskim začela delati z novo, visokoavtomatizirano in veliko produktivno opremo. Zdej se pri uvoženih (in tudi domačih) surovinah. Za nekatere surovine pravilno, da bi jih sicer tehnično lahko proizvedli domači proizvajalci, tako 99% iz aluminija pa specialno gumo in nekatere kemikalije, toda nihče se takih specialnih dobav ne lote, ker gre za industrijo, ki potrebuje majhne količine vredno zahtevnih izdelkov. Zato so vedni na tuje, specializirane dobavitelje, s katerimi pa se s svojimi potrebami po surovinah ne morejo pokriti.

In kako v takih razmerah teče proizvodnja? To vprašanje smo zastavili vodji operativne priprave dela Francu Štani. Takole pravi: »Letos smo do konca septembra izvozili na konvertibilni trg za 89.000 dolarjev naših elek-

trolitov, medtem ko smo jih lani le za 70.000 dolarjev. Tako smo letos na konvertibilni trg povečali izvoz za 24%. Za 121.500 kilinskih dolarjev pa smo izvozili v države SEV. Tak izvoz pa nam ne zagotavlja uvoza potrebnega repromateriala po sedaj veljavnih predpisih. Zato bo pač treba priti do deviz tudi po drugi poti. Eden izmed teh je devizna soudeležba kupcev, drugi pa, da bi dobili od naših kupcev v inozemstvu material na dodelavo — se pravi, da bi si pomagali z začasnim uvozom.

Da bi težaven položaj v kar kroničnem pomanjkanju repromateriala vsaj nekoliko omilili, smo že lani sprejeli nekatere sklepe, ki naj bi položaj omilili. Po teh sklepih smo omejili, ali povsem prenehali izdelovati večje elektrolite, ki rabijo več surovin za izdelavo. Zlasti smo omejili proizvodnjo, ki rabi mnogo aluminijaste folije. Tako smo praktično prenehali s proizvodnjo motor-zagonskih kondenzatorjev, večpolnih elektrolitov in še nekaterih.

Pri tem se je pokazalo, da pomeni prenehanje naše proizvodnje avtomatičen uvoz elektrolitov za potrebe porabnikov. Zato smo kljub prenehanju izdelavi določene količine zagonskih kondenzatorjev za nekatere proizvajalce, ki so jih nujno rabili, kot za Sever, Elektrokovino, LIFAM Stara Pazova in še za nekatere. Ti kupci so nam dobavili

svojo folijo, ki smo jo vgradili v elektrolite.

Zatekli smo se tudi k dodatnemu programu, ki nam ga je odstopila TOZD HIPOT iz Sentjerneja, s katero smo v isti delovni organizaciji Iskra IEZE. To ne pomeni kdove kakšnega zasluzka, vendar smo tako zaposlili višek delovne sile ob krčenju programa.

Pregled letošnje proizvodnje nam kaže, da smo proizvodnjo elektrolitov večjih zmogljivosti nasproti lanskemu istemu obdobju zmanjšali za 20 — 30%, za to pa smo naredili manjših elektrolitov za kakih 30% več kot lani.

Ti podatki kažejo, da smo kljub vsemu naredili letos 13,5 milijonov (lani v istem času blizu 12 milijonov) kosov elektrolitov. Ekonomska struktura pa kaže, da tak način proizvodnje ni ugoden in se tako »ekonomske škarje« pripirajo.

Tako smo letos v prvih devetih mesecih dosegli po stalnih planskih cenah le 71% načrtovanega celotnega prihodka, kar je le dobrih 50% celotnega prihodka za leto 1982. Smo sicer še poslovali pozitivno, vendar že zelo blizu meje rentabilnosti.

Položaj smo pretresli na zborih delavcev, na sindikatu, v ZK in v samoupravnih organih in ugotovili, da je naš kolektiv pred problemom omejenega uvoza povsem, ali v veliki meri nemočen. Eden glavnih rezultatov teh naših razprav je bila ugotovitev, da si moramo zagotoviti čimveč izvoznih naročil in tako sami zagotoviti čimveč uvoznih možnosti z lastnimi deviznimi sredstvi. Poleg tega je treba poiskati inozemske kupce, ki bi nam dobavljali material v dodelavo in tako čimbolj polno izrabiti naše proizvodne zmogljivosti. Treba je vedeti, da naši ljudje radi delajo. Nikoli ne gre za vprašanje dela v drugi, ali tretji izmeni, na proste sobote ali nedelje. Radi delamo, vendar moramo imeti za to potrebne surovine.

Na razgovorih s KPO naše delovne organizacije smo zahtevali tudi večjo pomoč Iskre, zlasti pa Iskre Commerce, ki je končno zadolžen za naše posle v zunanji trgovini. KF

Z ERO na Madžarskem

V dogovoru z delovno organizacijo ABC Pomurka je Iskra izvozila na Madžarsko za skoraj polmilion dolarjev električnih ročnih orodij. V zamenjavo je sladkorna tovarna v Ormožu dobila od madžarskih proizvajalcev za enako vsoto sladkorne pese.

Ta način menjave ne bi bil toliko nenenavaden, pomembnejše je bolj to, da si je Iskra s tem prvim večjim poslom na področju električnih ročnih orodij odprla vrata na to tržišče, hkrati pa tudi že dosegla ugodne cene. Medtem ko je morala lani plačati ABC Pomurka za tono pese 72 dolarjev, je Iskri uspelo priskrbeti tovarni v Ormožu peso po 34 dolarjev. L.D.

proizvodnji elektrolitov — Marinka Janežič.

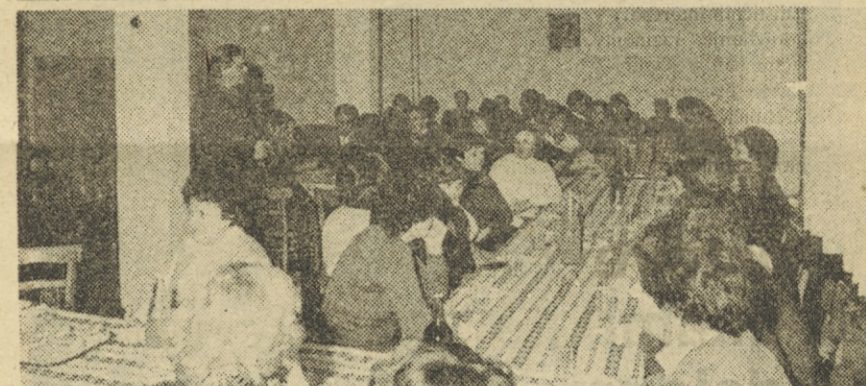
Razvojnoraziskovalna dejavnost eden izmed pogojev socialne varnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)
oziroma posamezniki prešibka in da se v marsičem temelji na dobri volji posameznikov. Preveč omejena na ozek interes in premalo usmerjena v prihodnost pa so tudi gledanja TOZD.

Na kolegiju so poudarili tudi pomen načrtovanja te dejavnosti ter njenega kompleksnega obravnavanja v celotni Iskri ter uveljavljanja ekonomske logike na tem področju in podobno. Jasno je izzvenelo tudi prepričanje, da

boj za obstoj na svetovnih tržiščih postaja vse hujši in da je prav RR dejavnost tista, katere naloga je zagotavljanje jutrišnje proizvodne programe. Ob tem pa je znano, da se v svetu danes majejo tudi zelo velike firme in je zato toliko bolj potrebno ustrezno organizacijsko urediti RR in celotno inovacijsko dejavnost. Ali drugače: RR dejavnost se torej kaže kot eden temeljnih tehnoloških in poslovnih pogojev za zagotovitev naše jutrišnje socialne varnosti.

Mara Ovsenik

TOZD TGA, Reteče: Istega dne kot na Vrhniki, v petek, 26. novembra, pa le dan kasneje kot v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu, so proslavljali tudi delovni jubileanti Tovarne gospodinjstskih aparatov iz Reteče. Tudi njihova imena bomo objavili v prihodnji številki glasila.

OB DNEVU REPUBLIKE

Poglejmo vase

Kar v navado nam je prišlo, da vsako leto za praznik republike odpiramo nove tovarne, izročamo namenu proizvodne in druge objekte in sploh delovno proslavljamo rojstni dan naše republike. Vsaka občina krajevna skupnost, vsaka družbenopolitična skupnost, vsak kolektiv organizira svojo proslavo. Tako je tudi prav, saj je to največji praznik naše socialistične domovine.

Za letošnji praznik republike sem se uzdeležil nekaj proslav, slišal nekaj slavnostnih govorov in videl nekaj kulturnih programov. Od vsega mi je nekaj močno ostalo v spominu, nekaj, kar menim, da bi bilo prav, da bi ostalo vsakemu članu naše družbe, če že ne v poduk pa v razmislek.

Na proslavi ob dnevu republike KS Visoko je govoril Milan Krišelj. Tako je razmisljal o našem sedanjem položaju: Glavo pokonci! Melanholije na stran in tudi stran z vsemi tistimi, ki ustvarjajo malodušje! Jugoslavija je še vedno naša in njena nadaljnja usoda bo v veliki meri odvisna od nas samih.

Hudo narobe bi bilo, če bi zaradi težav, ki so sedaj izbruhnile, nastajale pa so dalj časa, začeli kritizirati vsevprek, da bi začeli teptati vse pridobive, ki smo jih vendar uspeli pridobiti v naši socialistični in samoupravni Jugoslaviji in da bi začeli vsesplošen lov na čarovnice: Da, to bi bilo narobe. Mislim, da bi bilo treba trezno pregledati prehojeno pot, poudariti, kar je bilo dobrega in se zamisliti nad tem, kar je bilo slabega. Žal se preteklosti ne da spreminjati, za naprej pa bi lahko začrtali bolj realno in na trdnih tleh stoječo strategijo.

Letos praznujemo dan republike že tretjič brez tovariša Tita in prvič, odkar smo napovedali vsesplošen boj potrošništvu, potrošništvu in slabem pomenu besede. Ziveli smo v času, vsaj za zadnja leta to velja, ko smo se pehali (vsak zase) za potrošne dobrine, ko nas je obsedel boj za prestiž, nečimrnost, ko smo tekmovali, kdo bo bolj imeniten in napihnjn. Izginile pa so iste vrednote, ki človeka delajo človeka.

Nad tem se bo treba zamisliti. Vsak zase. Ti ukrepi, ki jih je sprejela zvezna vlada, prav gotovo niso časni. Prepričan sem, da so trajni. Začasna je bila le naša »supermalomeščanščina in zaverovanost vase. Vrednote bodo spet postale vrednote. Pošteno delo, in ne kriminal, bo dobilo spet nazaj družbeni ugled in še nekaj: Čimprej — da ne bo prepozno — bi morali dati bratstvu in enotnosti in pravi, ne lažni, solidarnosti, pravo mesto.

Ziveli bomo naprej bolj skromno, prepričan pa sem, da notranje bolj bogato. Na koncu pa še to: Za nobeno ceno ne smemo dovoliti, da bi nas toliko zmedli, da bi morali žrtvovati socialistično demokracijo in jo zamenjati z diktaturo.

To je bilo najlepše, oz. najpreprostejše izročilo te proslave. Vsi bi se morali zavedati, da sedanjí položaj lahko izboljšamo, če se vsi čimbolj potrudimo, da bodo stabilizacijski ukrepi čim bolj uspešni.

To pa pomeni, da bo moral vsak zase potegniti črto in živeti naprej bolj varčno. S tem bomo največ pripomogli, da bo praznik republike v prihodnjih obdobjih res pravi praznik.

Emil Seknu

Praznovanje dneva republike in priznanja jubilarantom dela

Delavci Iskre Telematike so 26. novembra proslavili dan republike in 36-letnico obstoja Iskre. Svojim sodelavcem, jubilarantom 20, 25 in 30-letnega dela, so podelili jubilejne značke in plakete. Dobro pripravljena prireditve v delavski restavraciji tovarne telekomunikacij na Laborah je potekala v resnično prazničnem in prijetnem vzdušju.

Prireditve so se udeležili predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter poslovodni delavci Telematike. Kot gostje so bili prisotni predstavniki SOZD Iskra, drugih Iskrinih DO ter družbenopolitični delavci občine Kranj in gorenjske regije. Praznovanje se je začelo s Prešernovo Zdravljico, ki jo je odlično zapel mešani pevski zbor Iskra. Predsednik DS DO Telematika Alojz Blaznik je v uvodnem pozdravnem nagovoru spregovoril o simbolu, ki ga tudi delavci Iskre vidimo v 29. novembru — dnevu republike.

»Na težka vojna leta včasih že radi pozabljamo«, je med drugim dejal. »V vseh teh letih obnove in graditve se danes marsikdaj vdajamo samozadovoljstvu in pretiranemu porabništvu. Pravišnja mera in odgovornost sta nam prebogosto tuji. Vse predolgo smo živeli v utvari, da se nam nič ne more zgo-

konkretno je spregovoril o prehojeni poti in še posebej o aktualnem gospodarskem trenutku DO:

»Ob takih slovesnih trenutkih je seveda prav, da ocenimo dosežene rezultate, ki nas lahko ohrabrujejo, nam vlijejo samozavest in pogum za spopadanje s številnimi vsakodnevnimi težavami in problemi, zaradi katerih mnogi med nami celo pozabljajo na doseženo in izgubljajo voljo in upanje v to, da smo sposobni premagati sedanje težave in probleme. Prav ta odločnost in samozavest nam je še kako potrebna v časih, ko se celotna jugoslovanska samoupravna socialistična družba spopada s premagovanjem tekočih gospodarskih problemov, ko je hkrati potrebno poravnati še marsikateri račun za nazaj.

Prav Iskraši pa smo lahko tudi v teh izjemno zahtevnih časih ponosni na dosežene rezultate, čeprav se ne smemo slepiti in uspravati. Se posebej so po-

Jubilaranti 20, 25. in 30-letnega dela med prireditvijo na Laborah.

celo niti ne moremo pokriti svojih potreb po uvozu repromateriala in opreme.

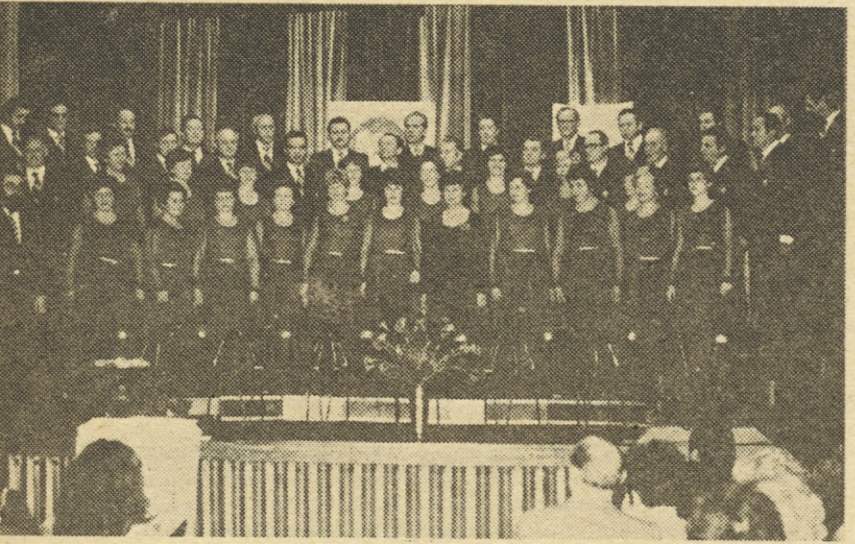
Izvozna usmerjenost je v kranjski Iskri prisotna že dolga leta. Prihodnje leto bo minilo že polnih 30 let od prvega Iskrinega izvoza. V letošnjem letu bo tako samo Telematika izvozila za 65 milijonov dolarjev. Ko se zavedamo zahtevnosti našega ekonomskega položaja, tudi za prihodnje leto načrtujemo povečanje izvoza zlasti na konvertibilno področje za 50%. Pri tem gre za vse zahtevnejše in kvalitetnejše oblike vključevanja v mednarodno delitev dela, ki temeljijo na vrhunski tehnolo-

Bojan Klemenčič in Alojz Blaznik sta podelila plakete jubilarantom 30-letnega dela.

Francka Tronkar recitira svojo pesem „Človek“.

Med nastopom mešanega pevskega zbora se je Francka Tronkar predstavila s svojo lastno pesmijo »Človek«.

di, da lahko porabimo več kot ustvarimo in, da za nas ne veljajo splošni zakoni ekonomike, kot da navsezadnje ne bi bili tudi mi del svetovnega gospodarskega prostora. Mislim, da smo sedaj vendarle spoznali, da bomo morali silne želje po vsestranskem razvoju in napredku spraviti v okviru realnih možnosti. Upam, da bomo to pot le uspeli mobilizirati voljo in hotenje, delo in prizadevanost, pamet in odgovornost vse družbe in vsakega posameznika.

Jubilarante je nato nagovoril direktor DO Telematika Bojan Klemenčič. Zelo

membni ti rezultati prav v letošnjem letu, ko smo se iz bivše Elektromehanike reorganizirali v tri DO.

Ko ocenjujemo poslovanje Telematike v teh zahtevnih razmerah gospodarjenja, ne moremo mimo najpomembnejšega, to je vključevanja v mednarodno delitev dela. Z dejstvom, da bo celotni izvoz letos skoraj za polovico večji kot lani in da bo od tega samo konvertibilni del povečan za skoraj 70%, se lahko pohvali le malokateri kolektiv. Pri tem se zavedamo, da pa še vedno ne moremo biti zadovoljni in, da

Jubilarantom se je za njihov prispevek h graditvi in razvoju Iskre, zahvalil predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič.

giji in znanju in njihovem prenosu na številne dele sveta.

Upravičeno smo lahko ponosni tudi na nekatere rezultate na področju razvojnega in raziskovalnega dela, stopnje sodelovanja z znanstvenimi in razvojno raziskovalnimi institucijami. Naj omenim samo nekatere: telefonski aparati družine ETA-80, sekretarske garniture ISICOM SUPER, vključitev v promet prve centrale z digitalno komutacijo sistema 2000, delo na področju razvoja mikroelektronskih vezij, pridobljene ateste, oz. homologacije na naši EPABX v razvitih evropskih deželah, razvoju programske opreme metacontine družine, itn.

Letos beležimo tudi nekatere nesporne uspehe v tehnologiji in proizvodnji, čeprav jih naše želje in zahteve

(Nadaljevanje na 5. strani)

Direktor DO Iskra Telematika Bojan Klemenčič je spregovoril o aktualnem trenutku delovne organizacije.

JUBILANTI 30-LETNEGA DELA

TOZD TEA: Anton Anžič, Matija Bilban, Marija Blažun, Ivanka Božič, Jožefa Brejc, Ivanka Čebašek, Frančiška Debelak, Marija Dolenc, Pavel Golob, Franc Gorjanc, Marija Gril, Magdalena Gruđen, Agata Jagodič, Marija Jagodič, Anica Jenko, Elizabeta Kordiš, Danijela Krapič, Ivanka Lapanja, Francka Lazar, Zvone Mastnak, Angela Mlakar, Pavla Mrak, Ivana Nunar, Stanislav Penko, Anica Petač, Martina Štibelj, Franc Stular, Marija Sušteršič, Antonija Vehovec, Stanislava Volčič, Cilka Volčjak, Hedvika Zeme, Valentin Zor, Jože Zupan, Marija Zupanc.

TOZD TEL: Janez Česen

TOZD ATC: Olga Arzenšek, Rajko Benedik, Jožef Bogataj, Ivana Damjanovič, Marija Draksler, Slavka Gogala, Livojka Jeraj, Rudi Kopač, Franc Krajnik, Marija Lipej, Franc Maček, Elizabeta Mokič, Ivanka Molan, Marija Omanen, Marjan Šilar, Henrik Šmitek, Anica Vehovec, Ana Verbič, Frančiška Zaplotnik.

TOZD MSO: Jožica Jelovčan

DSSS: Gabrijel Ambrožič, Zvone Golež, Zofija Potočnik, Jože Unk.

DS Informatika: Ivan Fabjan, Jakob Vehovec, Marija Pančur, Marija Rotar, Marta Štrukelj.

DS Komerciala: Vera Jocif, Vladimir Noč.

JUBILANTI 25-LETNEGA DELA

TOZD TEA: Jelena Cicmil, Franca Čebašek, Ljudmila Ferjan, Božidara Homar, Katarina Jaklin, Vera Jaklin, Frančiška Jakovac, Anton Janc, Elizabeta Jereb, Frančiška Kajzer, Milica Knežević, Marija Kunstelj, Karolina Leben, Sonja Leben, Brigita Marinšek, Ciril Markič, Marija Mubi, Anica Pavlič, Alojzija Perčič, Franc Perhavec, Jožefa Pezdirc, Anica Prosen, Vera Rahonc, Anica Rehberger, Alojzija Renko, Matija Roblek, Franc Sekne, Marija Ščanar, Angela Sterbenk, Andrej Stern, Jožica Stular, Jože Teran, Frančiška Toporš, Anton Vidmar, Franc Vreček, Alojzija Zevnik, Ema Zmrzlikar, Alojz Žumer.

TOZD TEL: Tatjana Grošelj

TOZD ATC: Franc Bartol, Veronika

Čencič, Martina Česen, Janez Gril, Ljudmila Hostnik, Marija Kamenšek, Marija Kozelj, Antonija Lombar, Milan Malovrh, Marjan Mihelič, Slavka Nežman, Anica Plavc, Terezija Porenta, Nada Prelogar, Marija Stern, Marija Vidmar, Hilda Zaletel.

TOZD MSO: Alojzij Kastelic, Branko Kovačev, Vladimir Kranjc, Marija Stegnar, Jože Skorjanc.

DSSS: Maksimilijan Erzin, Ivan Fink, Jožefa Marija Mušič.

DS Informatika: Ferdo Zadražnik, Frančiška Lapan, Ana Rezar.

DS Komerciala: Ivan Baš, Justina Bečič, Miroslav Gorenc, Jožefa Gregorinič, Francka Metelko, Angelca Modričan, Branka Pagon, Alojzija Remžgar, Andrej Stražar, Angela Svec.

JUBILANTI 20-LETNEGA DELA

TOZD TEA: Alojz Bertonec, Jožef Boka, Pavla Burgar, Majda Dragoljovič, Mihael Ferjan, Anica Ječnik, Blagorodna Jelovčan, Stanislava Ješe, Ivana Kalan, Anton Knap, Janez Koželj, Ida Križaj, Marija Križan, Marjan Lebar, Martina Oman, Katarina Omejc, Peter Plevel, Magdalena Savernik, Boža Sintič, Franc Sušnik, Katarina Subic, Ana Travenko, Vinko Virant, Marija Volgemut, Janez Zihlerl.

TOZD TEL: Franc Debelak, Marija Magazin, Frančiška Rihtaršič, Jože Zorman, Olga Ambrožič.

TOZD ATC: Andrej Ambrožič, Elizabeta Ažman, Jože Bernik, Olga Dagarin, Anica Dolinar, Anton Jereb, Marjeta Kosmač, Tomaž Liška, Marija Mažgon, Adolf Mrak, Andrej Nunar, Marija Pirih, Francka Pirnat, Branka Plevčak, Henrik Podobnik, Marija Prevodnik, Anton Primc, Ivan Robežnik, Franc Rovar, Milan Skrjanec, Feliks Travnik.

TOZD MSO: Miroslav Čolovič, Silvestra Demšar, Mihael Duhovnik, Miroslav Jankovič, Stevo Milošević, Vojislav Ognjenovski, Georgi Palev, Ljubomir Spirov, Sergij Trebec, Janez Trontelj, Albina Zupan.

DSSS: Jelena Borisek, Rudolf Benedik.

DS Informatika: Marija Smid, Zofija Žumer, Marija Ristič, Anton Tičar.

DS Komerciala: Marija Novak.

Praznovanje dneva republike v DO Iskra CEO je bilo povezano s podelitvijo priznanj Iskre tistim jubilarantom, ki so delali v združenem delu Iskre deset, dvajset in trideset let, medtem ko so jubilarantom, ki so delali v Iskri 25 let, podelili značke. Za trideset let dela v Iskri sta prejela priznanje in jubilejno nagrado Breda Prelec in Marija Zalar. Za petindvajset let dela v Iskri sta prejela zlati znački Maks Tiselj in Igor Senčar. Za 20 let dela v Iskri sta prejela srebrni znački in jubilejni nagradi Jure Bizjak in Ana Ferfolja. Za desetletno delo v Iskri pa so prejeli bronaste značke in jubilejne nagrade Naida Džafferović, Teodor Humar, Darja Gačnik, Marija Zavadlav, Mojca Grden, Ana Janošević, Magdalena Kotar, Zdravko Pečan, Jožef Tomažin, Stanislav Petrič, Alenka Sušnik, Nerko Karlovšek, Janez Lindav in Avguštin Vidmar.

Proslave delovnih jubilejev v IEZE ob dnevu republike

Proslave dneva republike so bile po različnih TOZD v Industriji elementov v znamenju jubilejnih nagrad in v znamenju stabilizacije. Povsod so govrniki poudarili resnost sedanega gospodarskega položaja, ki pa ga rešujejo prav delavci, ki so z desetletji resnega dela ustvarili takorekoč iz nič sedanje sodobne tovarne.

TOZD KERAMIKA

V TOZD Keramika v Vižmarjih dopolnjujejo 30 let dela v tej dejavnosti, zato so s proslavo dneva republike združili tudi podelitev posebnih priznanj zaslužnim delavcem iz domače tovarne in zunanjim sodelavcem, podelili so tudi nagrade jubilarantom za: **20 let:** Slobodan Kopač in Stanka Vidmar, za **10 let:** Katarina Šušteršič, Katarina Mihajlovska, Danica Madjarac, Nevenka Korelc, Marjetka Tomšič, Ilija Petrovič in Cvijo Kuzmanovič.

Priznanja za posebne zasluge pri delu in poslovanju Keramike se sicer letos pojavljajo prvič, sklenili pa so, da jih bodo podeljevali vsako leto. To priznanje ni zvezano z denarno nagrado, je le družbeno priznanje za vloženi trud posameznikom.

Letos so prejeli priznanja Keramike: Katarina Rozman, Marija Čarman, Anka Smiljkovič, Anton Vidmar, Katarina Rozman, Francka Bergant, Majda Tufegdjič, Betka Emeršič, Marija Stepan, Marinka Boltežar, Smilja Markovič in Franjo Škrl, iz TOZD Upori v Šentjerneju Drago Plaper, TOZD Keramični kondenzatorji iz Žužemberka, iz Skupnih služb IEZE: Jože Surc Igor Pompe, Ludvik Simonič in Stane Kovačič.

TOZD Magneti

Na slavnostni seji delavskega sveta so v Magnetin s priložnostnim nagovorom podelili jubilejne nagrade in

Dobitniki priznanj v TOZD Keramika.

proslavili dan republike, hkrati pa se je jubilarant 30 letnega dela Luka Galič poslovil od kolektiva in odšel pokoj.

Luka Galič je bil navezan na kolektiv, saj že podatek, da je 30 let vztrajal v Iskri pove veliko. Mož je gluhomem. Toda svoje delo je poznal do vseh potankosti. Vedno je bil znan po svoji vztrajnosti pri vsakem delu, ki ga je opravljal. Dolgo je delal pri čiščenju magnetov. To je težko delo, tudi zelo prašno in do lani so ga opravljali na prostem. Luka je vztrajal in vedno opravil svoje z vso natančnostjo. »Nekdo mora tudi to delati.« je dejal. Sodelavci so se poslovili od njega z ganotjem, kot bi odhajal družinski član. Za 10 let sta dobila priznanje: Fatima Velič in Arif Beganovič.

Jubilanti v TOZD Industrijska elektronika.

Jubilanti v TOZD Orodjarna IEZE.

TOZD Industrijska elektronika

Mladinci iz Industrijske elektronike v Kostanjevici so pripravili kratak, toda izbran program. Recital se je prepletal s pesmimi. V recitalu so obudili spomine na jugoslovanski narodnoosvobodilni boj, na našo izgradnjo, na človeka, ki ustvarja, misli in tudi uživa lepoto Jugoslavije in svojega dela. Predsednik delavskega sveta je v klenih besedah spomnil kolektiv, za kakšno ceno je bila rojena nova Jugoslavija. Poudaril je tudi resnost sedanega političnega in gospodarskega trenutka naše domovine. Predvsem pa je sodelavce vzpodbudil, da z resnim delom prispevajo svoj delež. **Nagrade za 10 let** dela pa so dobili: Danilo Voglar, Vida Vukčević, Martina Bobič, Štefana Vojakovič, Ivanka Kus, Ivanka Laknar in Erika Kežman.

Jubilanti v DSSS IEZE.

TOZD Orodjarna in DSSS

Na proslavo dneva republike so v skupnih službah in Orodjarni IEZE povabili Šentjernejski ojekt, ki je prav tedaj slavil 20-letnico delovanja. Njihovega nastopa ni treba posebej hvaliti, saj je kvaliteta šentjernejskega petja znana. Vendar naj povemo, da so z udarno doživetvo slovensko pesmijo želi bučen aplavz. Seveda pa na koncu ni manjkalo: »Lepšega kraja ni, kot je Šentjernej.«

Ves program je lepo povezovala mladinka Tanja Vračar, ki je z izbranimi mislimi Prešerna, Kajuha, Župančiča in Cankarja povedla kolektiv po velikih mejnikih naše domovine. O pomenu praznika in današnjih dolžnostih delavcev pa je spregovoril predsednik KPO DO Stane Kovačič.

Jubilanti dela v Keramiki.

Priznanja za 30 let so prejeli: iz DSSS: Ivo Cirman, Jure Jarnjevič in Pavla Tušar; za 20 let: Bednar Emilija, Anica Ivanič in Nikolaja Trnovec in za 10 let: Anica Kapus, Mirjam

Košak, Franc Kotar, Jelka Osana, Helena Plešec in Iztok Tominec. iz Orodjarne pa za 20 let: Jože Ritlop in Janez Zupančič, za 10 let pa Janez Košak. F. Kotar

TOZD Antene Vrhniko: Jubilaranti, ki v vrhniški tovarni Anten in antenskih naprav letos praznujejo 10., 20. in 30. obletnico dela, so se zbrali na skromni slavnosti v petek, 26. novembra. Fotografirali smo jih na priljubljeni »gasilski« način kar pred tovarniškim poslopjem, njihova imena pa bomo skupaj z ostalimi iz temeljnih organizacij Široke potrošnje objavili v prihodnji številki.

Praznovanje dneva republike in priznanja jubilarantom dela

(Nadaljevanje s 4. strani)

trga včasih še vedno presejajo. Tu naj omenim samo povečanje proizvodnje telefonov, še posebej PTI, serijsko proizvodnjo central ISKRA 500 A ter kot izjemen dosežek, ki ga v teh zaostrenih razmerah vse premalo vrednotimo — proizvodnjo računalnikov za krmiljenje javnih central sistema M 10 C.

Prav vsi ti rezultati nas morajo ohrabriti in nam vliti zaupanje v lastne sile in v naše perspektive. Pri tem se moramo zavedati, da imamo še vrsto slabosti, ki jih bo potrebno odstraniti. Kot ena najpomembnejših je prav gotovo bitka za kompletiranje asortimana, kvalitetno in pravočasno spuščanje central v promet, kar je še zlasti pomembno pri ključnih objektih našega telefonskega omrežja. Pri tem bo potrebno še okrepiti zavest vseh nas, da je naš končni izdelek, ko govorim o javnih in zasebnih sistemih, šele centrala, ki kvalitetno deluje in je vključena v telekomunikacijsko omrežje.

Telematika v letošnjem letu dobiva novo podobo bodoče samoupravne organiziranosti, čakajo jo naloge na področju programskega prestrukturiranja in druge naloge, ki bodo ob uresničitvi, ki je pogojena z neutrudnim angažiranjem vseh delavcev, pomenilo njeno dolgoročno perspektivo.

Potem je v imenu predstavnikov gojenjskega družbenopolitičnega življenja spregovoril predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Kranj Franc Hočvar. Poudaril je dolgoletni prispevek Iskre k družbenoekonomskemu razvoju občine in ugodno ocenil dejstvo,

da Iskra Telematika tudi v splošno zaostrenih razmerah dovolj solidno posluje. Čestital je jubilarantom dela, ki so še posebej veliko prispevali k takšnemu uspehu.

Jubilarantom se je za prizadevnost in pridnost, ki je vtkana v delovne uspehe Iskre, zahvalil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič.

Alojz Blaznik in Bojan Klemenčič sta nato podelila plakete 67 jubilarantom 30-letnega dela. 69 jubilarantom 20-letnega dela je na prireditvi dobilo srebrne jubilejne značke, 78 jubilarantom 25-letnega dela pa zlate.

Pevci in pevke mešanega pevskega zbora Iskra pod vodstvom Marka Studena, so se tudi v nadaljevanju programa izkazali z dokaj prekaljenim poslušom za slovensko narodno pesem, ki je mogočno donela iz njihovih grl, da so se poslušalci upravičeno odzivali z burnim ploskanjem. Zborovski petje so povezovala lirične recitacije ki sta jih občuteno interpretirala člana recitatorske skupine Telematike Nuša Jagrič in Janko Hvasti. Posebej velja omeniti literarno recitatorski prispevek članice MPZ Iskra Francke Tronkar, ki se je predstavila z lastno, posebej za to priložnost napisano pesmijo »Človek«. Celotni program je uspešno vodila Eli Križnar.

Po zaključku slavnosti je sledila gostitev, ansambel TREND pa je poskrbel za razvedrilo in ples. V sproščeni, nevezanih pogovorih je praznično srečanje Iskrašev trajalo še pozno v večer.

Kazimir Mohar

Pri čuvarjih našega morja

Že več let zapovrstjo obiskuje skupina mornarjev iz Pulja v okviru dneva jugoslovanske vojne mornarice tudi Novo Gorico. Tu je namreč postavljen spomenik junaku — nesrečno preminulemu Sergeju Mašeri, ena izmed vojašnic v Pulju pa nosi tudi njegovo ime. Ob vsakem takem obisku v našem mladem mestu, kjer se poklonijo spominu junaka in položijo venec ob njegov spomenik, obiščejo tudi mlade, zaposlene v Iskri — Avtoelektriki.

Udeleženci izleta v Pulj.

Tako je bilo tudi letos, zato se je ob obisku porodila ideja in želja mornarjev, naj pridejo na obisk v njihovo vojašnico tudi mladi Iskraši iz Avtoelektrike. Seveda so bili povabila zelo veseli, njihovi želji so ustregli in jih obiskali predzadnjo soboto in nedeljo v novembru.

Srečanje v Pulju je bilo radostno. Po priskrbenem pozdravu in dobrodošlici so jih čuvarji našega svobodnega morja najprej popeljali v spominsko sobo, kjer so jim spregovorili o njihovem zanimivem vsakdanu, pokazali so jim spominska darila, med njimi tudi darila iz Nove Gorice in Avtoelektrike. Prikazali so jim tudi film o njihovem življenju, delu in prostem času.

Čas je kar prehitro tekkel, treba se je bilo držati točnega načrta obiska, ki je predvideval ogled še mnogih zanimivosti. Ena izmed takih je gotovo šolska ladja — rušilec Split, ki je zasidrana ob pomolu vojašnice. To je zelo stara »žilava« klena ladja, ki so jo pričeli graditi leta 1939 v Splitu.

Njena zgodovina je zelo zanimiva. (Nadaljevanje na 6. strani)

Optimističen program za prihodnje leto

V torek, 23. novembra je bila seja sindikalne konference z obširnimi dnevnimi redom. Glavni točki sta bili ocena letošnjega poslovanja in načrti za prihodnje leto. Ugotovili so, da so kazalci letošnjega poslovanja dobri, z veliko previdnostjo pa so govorili delegati o načrtih za prihodnje leto, za katere še niso znani pogoji in možnosti na relaciji uvoz-izvoz, nedefiniranih pa je še vrsta drugih kazalcev gospodarjenja v prihodnjem letu.

Ocena poslovanja letos kaže, da so rezultati v Industriji elementov kljub bojazni, zelo dobri. Rezultat poslovanja pa je po natančnejši razčlenitvi po različnih TOZD zelo različen. Od tovarni, ki so visoko presegle proizvodne programe in celo izvoz pa do tistih, ki so daleč za načrtovano proizvodnjo. Tako so Polprevodniki v Trbovljah, Feriti v Ljubljani, HIPOT v Senti Jurju in SEM v Ljubljani ter KEKO Žužemberk dosegli visoko rast proizvodnje, povečale izvoz in se držale začrtanih programov. Temu ustrezen je tudi ekonomski učinek teh TOZD.

Drugačnja slika je v Magnetih, v Elektrolitih v Mokronogu in še kje. Tu sta proizvodnja in tudi izvoz pod načrtovanji in žal v kratkem ni pričakovati večjih preobratov na bolje. Vendar so delegati menili, da s solidarnostno pomočjo, z združevanjem vseh likvidnih sredstev in tudi delitvijo dela, lahko omilijo vsaj najbolj pereče probleme v tistih TOZD, ki so zašle v težave.

Strokovna poročevalka Vesna Fajdiga je ob poročanju o planu za prihodnje leto rekla, da so pripravili dve varianti načrta, »optimističnega in pesimističnega«, vendar so menili razpravljajci, da IEZE lahko kar s korajžjo gleda na prihodnje leto. Devizni režim kaže zanje bolje. Kot velika izvoznica IEZE izvozi blizu 70% vse proizvodnje, bo imela možnost pokriti vse potrebe po repromaterialih iz uvoza, če bo lahko porabila nad 50% ustvarjenih deviznih sredstev.

Sicer pa pogledimo številke, ki nazorno kažejo načrte Industrije elementov za prihodnje leto. Večina postavk programa je optimistična:

Proizvodnja bo narasla za 16%, celotni prihodek bo večji za 27%, izvoz se bo povečal za 24%, prodaja doma bo večja za 15%, prihodek za 79%. Ob tem računajo z visoko rastjo materialnih stroškov, ki se bodo dvignili za 39%. Amortizacija se bo dvignila za 21%, splošna in skupna poraba za 16%, stroški za SOZD za 21%, osebni dohodki pa bodo porasli za 16%. Ob vsem tem se bo dohodek na delavca dvignil za 10%.

Naredili so tudi načrt za izboljšanje stanja v mokronoških Elektrolitih. Že več mesecev intenzivno delajo na štirih novih rešitvah, ki naj bi zagotovile mokronoški Iskri prepotrebni material iz uvoza: kupci naj bi uvozili repromaterial za Elektrolite, tuji partnerji naj bi omogočili začasni uvoz repromateriala na predelavo, tretje delovne organizacije naj bi uvozile repromaterial in četrta je na vrsti rezervni program, ki naj bi zapolnil nekatere praznine.

Tako naj bi se vsaj v prihodnjem letu izboljšal položaj mokronoške Iskre, ki ob sodobni avtomatski proizvodni opremi ne more in ne more na zeleno vejo, ker ji že kar kronično manjka visokokvalitetnih materialov iz uvoza.

Ob načrtih za svobodno menjavo dela med skupnimi službami in TOZD te delovne organizacije so ugotovili, da je stanje sicer zadovoljivo, vendar so še

nekatero skrite rezerve, ki bi jih Skupne službe lahko s pridom aktivirale. Tako so menili delegati, je treba vso pozornost obrniti na aktualne in pereče probleme, ne pa se toliko muditi ob rutinskem delu. Tako bo stabilizacijski način dela obrodil tudi v izrednih razmerah svoje gospodarske učinke.

Razpravljali so tudi o nakupu poslovnega letala. Vse TOZD v IEZE razen TOZD Specialni elementi so za nakup tega letala in se ga nameravajo tudi posluževati.

Odbor delavske kontrole IEZE je poročal o rezultatih razprave okrog Keramičnih pomislekov o investiciji v šentjernejki HIPOT. SDK je ugotovila, da je šlo le za nesporazum, nakar je kolektiv Keramike podprl investicijo v Potenciometrih in hibridnih ter v Trbovljah. Odbor je razpravljal tudi o letošnjem poslovanju in ugotovil, da je bilo vse na pravem mestu.

Ob koncu so delegati sprejeli tudi poročilo o poslovanju v Počitniškem domu v Poreču. Poslovanje je bilo zelo dobro, gostje zadovoljni in tudi ekonomika poslovanja je pokazala lepe številke. Bilo pa je nekaj tehničnih spordrsljav, ki jih bo treba prihodnje sezono odpraviti.

Izvršilni odbor je podprl tudi nadomestno gradnjo koč na Krvavcu. Stara je namreč v zelo slabem stanju in misliti je treba na novo. Verificiral je osnutek samoupravnega sporazuma, ki ga bodo sprejeli bodoči graditelji in lastniki TOZD Feriti, Orodjarna, SEM, Magneti in skupne službe. Po načrtih naj bi zgradili leta 1983 klet in prvo ploščo, v letu 1984 pa postavili brunarico z 8 ležišči v 4 sobah, ki bodo imele vse potrebne pritlikline za bivanje.

F. Kotar

ISKRA—AVTOMATIKA

Naloge projektnege teama

Sredi oktobra so v TOZD Orodja DO Avtomatika, imenovali projektnege team za »Tehnologijo izdelave orodij iz karbidnih trdin«, v katerem so: Janez Dolinar, Franc Sparovec, Valentin Lampič, Vilijem Osterman in Miha Pirnat.

Skupina je bila imenovana za določen čas, do realizacije projekta, oz. osvojitve tehnologije izdelave orodij iz karbidnih trdin in tehnologije izdelave orodij iz karbidnih trdin. S tem namenom so bili posamezni člani v novembru na prvi seji zadolženi, da pripravijo elaborat o tehnologiji izdelave orodij iz karbidnih trdin in tehnologiji obdelave le-teh.

Prehod na novo tehnologijo, oz. uporabo novih materialov pri izdelavi orodij, kot so legirana in visoko legirana jekla ter karbidne trdine, pomeni v bistvu prilagajanje vedno večjim zahtevam po kvalitetni in reproduktivni sposobnosti orodij na domačem, predvsem pa na tujem tržišču.

ISKRA—AVTOMATIKA

Možnosti za izrabo vodne energije v Sloveniji

Pod tem naslovom je Elektrotehniška zveza Slovenije priredila 17. in 18. novembra letos v Ljubljani zelo uspešno posvetovanje, ki naj bi v teh hudih časih opozorilo javnost, da zanemarjamo izgradnjo hidroelektrarn, s čimer vsak dan izgubljam predragoceno energijo.

Posvetovanje je izpostavilo predvsem naslednje ugotovitve: plin, nafta, premog in uran moramo še posebej varčevati, saj zaloge niso večne, voda pa predstavlja obnovljiv energetski vir; za hidroelektrarne ne potrebujemo uvoza, saj imamo doma vzpostavljeno vso potrebno industrijo, projektivo in institute. Zato lahko hidroelektrarne predstavljajo tudi uspešen izvozni artikel; pospešena gradnja hidroelektrarn bi nudila domači industriji potrebno zaposlitev v naslednjih desetletjih in še in še.

Tudi Iskra je sodelovala z referatom »Avtomatizacija hidroelektrarn« in prikazala svoj prispevek, ki ga bomo v poljudni obliki objavili v naslednji številki našega glasila.

B.S.

ISKRA—AVTOMATIKA

Sklepi problemske konference

Pred kratkim smo v glasilu Iskra poročali o poteku problemske konference ZK DO Avtomatika na temo—Dohodkovni odnosi v delovni organizaciji. Ob zaključku delovnega srečanja delegatov—članov osnovnih organizacij ZK je bil sprejet sklep, da na osnovi gradiva in razprave posebna komisija pripravi dokončno besedilo zaključkov in sklepov zasedanja.

V sredo, 17. novembra je komisija sestavila in pripravila naslednje sklepe in zaključke, ki so bili posredovani vsem osnovnim organizacijam ZK v delovni organizaciji v obravnavo in potrditev. Sklepe so posredovali tudi občinskimi komitejem ZK v tiste občine, kjer so sedeži TOZD Avtomatike in so naslednji:

1. Dohodkovne odnose moremo in moramo uvesti v letu 1983 za vse blagovne skupine, oz. področja v delovni organizaciji. Komisija je prišla do zaključka, da potrebujemo za dohodkovne odnose praktično iste podloge, kot za določanje prodajnih cen. Ker prodajne cene znamo določiti za vse izdelke, se lahko dogovorimo, če to zares hočemo, tudi za deleže prispevka posameznih temeljnih organizacij na skupnem prihodku. (Za realizacijo tega sklepa so najbolj odgovorni poslovodni organi TOZD in kolektivni poslovodni odbor DO).

2. Za vse razvojne naloge morajo biti plani razvoja in osvajanja novih izdelkov ovrednoteni tržno, stroškovno in cenovno. Pred sprejemom plana delovne organizacije za leto 1983 morajo biti razvojne naloge osvajanja novih izdelkov vsestransko obravnavane na delnih zborih delavcev, ki delajo po poameznih blagovnih skupinah, oz. področjih. Člane zveze komunistov naj se seznanijo z Navodilom za delovanje produktivnih teamov. Za realizacijo tega sklepa so odgovorni kolektivni poslovodni odbor delovne organizacije in člani produktivnih teamov).

3. Menimo, da je bilo na problemski konferenci izraženih več problemov, ki

so se nanašali na nedorečeno organiziranost in izvajanje dogovorjene delitve dela v delovni in sestavljeni organizaciji. Predlagamo, da se na naslednji problemski konferenci pogovorimo o problemih organiziranosti in delitve dela ter, da sprejmemo ustrezne sklepe za spremembo sedanjega stanja. Potrebno po sklicu problemske konference naj na osnovi mnenj osnovnih organizacij proučijo na skupnem sestanku sekretarjev osnovnih organizacij v mesecu decembru.

4. V gradivu za problemsko konferenco je bilo predlaganih 14 sklepov, v večini brez nosilcev in rokov. Menimo, da so ti sklepi dolgoročno obveznost, ki mora biti konkretizirana v planu delovne organizacije za leto 1983. Za uveljavitev tega sklepa se morajo zavzeti vse osnovne organizacije, posebno pa člani ZK na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

5. Za usklajene obravnave, predvsem pa pravočasen sprejem plana delovne organizacije za leto 1983 naj se organizirajo akcijske konference članov ZK po posameznih področjih, oz. blagovnih skupinah: (elementi, naprave itd.). Za sklic so zadolženi sekretarji osnovnih organizacij v povezavi s člani občinskih komitejev (v mesecu decembru).

V kolikor bo ugotovljeno, da kljub tej akciji plan ne bo sprejet pravočasno, je potrebno ponovno sklicati problemsko konferenco, ki naj bi pospešila obravnavo in sprejela plan delovne organizacije za leto 1983.

S.D.

Izvršilni odbor sindikalne konference IEZE.

Pri čuvarjih našega morja

(Nadaljevanje s 5. strani)

Med drugo svetovno vojno so jo morali, sicer še ne povsem dograjeno potopiti, ker jo je nameraval zaseči sovražnik. Iz morja so jo dvignili leta 1948 ter jo pripeljali na Reko, kjer so jo dokončali, izplula pa je leta 1958. Dolgo let je zatem bdela nad našim plavim Jadranom in opravljala pomembno poslanstvo, sedaj pa služi kot šolska ladja pripadnikom naše jugoslovanske vojne mornarice za urjenje in usposabljanje, radi pa jo razkažejo tudi priložnostnim obiskovalcem, kot so bili na primer mladi iz Avtoelektrike, ki se je kar niso mogli nagledati.

Le malo stran od pomorskega velikan, rušilca Split, je postavljen tudi spomenik, doprni kip Sergeju Mašeri, kamor so mladi Novogoričani položili venec in se poklonili njegovemu spomenu.

Po kosilu, odličnem vojaškem pasulju, ki je slastno teknil prav v trupu lasje, v jedilnici rušilca Split, so si ogledali izredno zanimiv muzej ljudske re-

volucije Istre. Razstavljen je v trdnjavi »Kaštel« ki se dviga v samem centru Pulja in dominira nad mestom in okolico. V starih rimskih časih je bila tu akropola, zgradili pa so jo Mlečani v 17. stoletju v obrambne namene.

Muzejska razstava je izredno široka. Prikazuje namreč obdobje od šestdesetih let prejšnjega stoletja do leta 1954, ko je bil z londonskim sporazumom rešen mejni spor med Italijo in Jugoslavijo.

Obogateni z novimi spoznanji so si ogledali še bogat arheološki muzej Istre, nato pa je bilo že treba na tovariško srečanje v dom JLA. Tu so si izmenjali spominska darila — knjige, v spomin na srečanje in nadaljnje medsebojno sodelovanje ter v zahvalo za topli sprejem pa so Iskraši podarili mornarjem plaketo.

Razšli so se z iskreno željo, naj bi taka srečanja postala tradicionalna, kar ne bo težko, saj so se prav v teh dveh dneh stkale nove vezi prijateljstva, ki vodijo k skupnemu cilju, gojitvi bratstva in enotnosti.

Marko Rakušček

Spominsko darilo mladim iz Avtoelektrike.

V počastitev dneva republike

Festival amaterskega filma Iskre in razstavi fotografij in diapozitivov

Komisija za kulturo pri sindikalnih konferencah Iskre Kranj in fotokino sekcija Iskra pri fotokino klubu »Janez Puhar« v Kranju sta v počastitev dneva republike, 25. novembra 1982, pripravila 10. razstavo fotografij, 4. razstavo barvnih dia in 8. festival amaterskega festivala Iskre.

Na natečaj za razstavo fotografij se je odzvalo enajst amaterjev z 81 fotografijami, komisija je sprejela 10 avtorjev in 39 fotografij. Za razstavo diapozitivov je 113 dia posredovalo 15 avtorjev, od teh je komisija sprejela 12 amaterjev in le 66 dia. Za festival amaterskega filma se je prijavilo pet kinoamaterjev z osmimi filmi, sprejeti pa so bili le štirje s šestimi filmi.

NAGRAJENE FOTOGRAFIJE

Zlato medaljo za kolekcijo fotografij je prejel Jaro Mišičević, za fotografije Siciljanec, Plesalka in Don Sherry. Sergio Sebeglia je prejel srebrno medaljo za kolekcijo slik Forma viva (1,2) in Profil. Simon Uršič pa je za kolekcijo slik Pogled v svetlobo prejel bronasto medaljo.

Za posamezne fotografije je zlato medaljo osvojil Tone Vincenc, srebrno Brane Oblak, bronasto pa Ivan Pipan.

NAGRAJENI DIAPOZITIVI

Za kolekcijo diapozitivov je zlato

medaljo dobil Marjan Ručigaj, srebrno Sergio Sebeglia in bronasto Tomaž Planina.

Za posamezne dia je zlato medaljo osvojil Franc Senk, srebrno Iztok Skofic in bronasto Ivan Pipan.

NAGRAJENI AMATERSKI FILMI

Zlato medaljo sta prejela Milan Jereb (Bedak) in Franc Pihlar (Energija). Bronasto medaljo pa so prejeli Mirko Urh (Ovčarski dan), Franc Senk (Razstava letal in letalske opreme '82) in Franc Pihlar (Lipnica '81).

Prispele fotografije in diapozitive sta ocenjevala Aleksej Ignašenko, kandidat mojster fotografije in Marjan Kukec, kandidat mojster fotografije, filme pa Božo Grlj, filmski režiser.

Na prireditvi je nastopil tudi mešani pevski zbor Iskra in recitator Janko Hvasti, ki je tudi povezoval program.

A. Boc

Pesem in poezija za Iskraše

Komisija za kulturo sindikalnih konferenc Iskre v Kranju je ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna pripravila »Večer poezije«, ki je prejšnji petek potekal v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju. S svojimi deli so

se predstavili člani literarne skupine Iskre: Alojz Jelovčan, Jože Puklavec — Pril, Marjan Stancar — Monos, Franc Pavčič, Francka Tronkar, Zlata in Jože Volarič.

Po programu je nastopil tudi mešani pevski zbor Iskra pod vodstvom dirigenta Marka Studena. Kot gost se je večera udeležil pesnik Janez Menart, celotni program pa je povezovala Eli Križnar.

Zborovsko petje ima v kranjski Iskri že dolgo tradicijo, saj je njen moški pevski zbor lani praznoval 10. obletnico. Letos pa so zbor okrepile še Iskrašice in — zdaj mešani pevski zbor Iskra — je vse leto pridno vadil in pripravljaval program, ki ga je v novejšem obdobju začel uspešno predstavljati na Iskrinih prireditvah. Priložnost za tako predstavitev se je ponudila tudi na minulem »Večeru poezije« in Iskrine pevke in pevci so jo dostojno izkoristili.

Zapeli so Prešernovo Zdravljico v priredbi Stanka Premrla, Župančičovo Domovino Pavla Sivica, Vilharjevo Lipo Davorina Jenka, Ljudsko Prelepa je Selška dolina Oskarja Deva, ljudsko Rožmarin Emila Adamiča, ljudsko Pa se sliš' Karla Pahorja in ljudsko Secej moj sel Oskarja Deva.

Med petjem sta se recitatorja Nuša Jagrič in Janko Hvasti predstavila z recitiranjem Prešernovih pesmi. Nato je

Literati Iskre (od leve): Zlata Volarič, Marjan Stancar — Monos, Jože Volarič, Jože Puklavec — Pril, Francka Tronkar in Alojz Jelovčan so se predstavili s svojimi stvarimi in novimi deli. Program je povezovala Eli Križnar.

nastopil gost večera pesnik Janez Menart in prebral več svojih znanih in uspešnih, z duhovitostjo začinjenih del. Skoraj 300 poslušalcev se je na njegova izvajanja spontano odzivalo.

Sledil je nastop Iskrinih literatov, ki so se predstavili z deli, katera smo v zadnjih letih že dobro spoznali, saj je literarna sekcija kranjske Iskre izredno aktivna, njeni člani se predstavljajo skoraj na vseh vidnejših Iskrinih prireditvah in tudi v skupnih ali samostojnih pesniških zbirkah.

Celotni program je izzvenel v dostojnem spomin pesniku Francetu Prešernu in v prijetno doživetje vsem prisotnim v dvorani.

Kazimir Mohar

Kot gost se je prireditve udeležil pesnik Janez Menart, ki je poslušalce navdušil s svojimi naturalistično obarvanimi pesmimi.

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Slednjič regres tudi v Sprejemnikih

Vse do zadnjih dni pred letošnjimi prazniki ob dnevu republike v Sežani niso vedeli, ali bodo dobili letošnji regres ali ne. Na osnovi sklepa, da bodo izplačali ta sredstva po pregledu poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta, so v tovarni pričakovali, da bodo zaključki gospodarjenja dovolj ugodni, da bi regres lahko tudi izplačali. Žal se je zataknilo, saj je šele rezultat po obračunu oktobrskega poslovanja pokazal, da niso več »v minusu«.

Sicer pa je ta, zadnja epizoda v dokaj dramatičnem življenju sežanske TOZD, le vrh ledene gore, ki v zadnjem času vse manj skriva svojo obilnost. Zakaj torej gre?

Zaostrene gospodarske razmere so močno vplivale na poslovanje Sprejemnikov, kjer sicer že nekaj let poslujejo prav na meji ekonomičnosti. Od leta 1965, ko je tovarna postala samostojna in začela ugotavljati svoje poslovne rezultate, je poslovanje kar šestkrat zaključila z izgubo. Takemu prebijanju iz leta v leto so želeli napraviti konec leta 1980 z uvedbo preventivne sanacije (rezultat v letu 1979 je bil le za »odtenek« negativen).

Sanacijski ukrepi so bili vsaj v začetku zelo uspešni, tako da so poslovanje v letu 1980 zaključili z 10,72 milijoni dinarjev akumulacije. Še bolj uspešno so poslovali v 1. polletju leta 1981, saj so dosegli kar 10,3 milijonov dinarjev akumulacije.

Proizvodni program sežanskih Sprejemnikov ni izvozno usmerjen, zato so jih spremembe zunanjetrgovinskih podpisov v letu 1980 močno prizadele. Posledica ukrepov je bil velik izpad proizvodnje, to pa je povzročilo poslabšanje poslovnih rezultatov. Ob koncu

leta so tako zabeležili le še nekaj stotisočakov akumulacije, stanje pa se je še vztrajno slabšalo. Proizvodnja je v 1. kvartalu leta 1982 potekala le s polovično zmogljivostjo, zato je bil tudi rezultat ustrezen — 15 milijonov dinarjev izgube.

V naslednjih mesecih se je preskrba z repromaterialom sicer nekoliko izboljšala pa ne dovolj, da bi plan lahko dosegali v celoti. Na že tako slab rezultat pa so vplivali tudi močno povečani stroški za najete kredite. Temeljna organizacija namreč posluje domala brez lastnih sredstev, kar pa prinaša tudi pogoste nelikvidnosti. Povečana obrestna mera za najete kredite je stanje še poslabšala tako, da so se stroški v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali kar za 10 milijonov dinarjev.

O posebnem, izstopajočem problemu osebnih dohodkov smo sicer že pisali. Vseeno naj osvežimo spomin, saj so važen element za razumevanje težkega položaja. Zaradi izgube po obračunu poslovanja v 9. mesecih letos ni bilo mogoče povečati osebnih dohodkov, tako da je minimalni zajamčeni OD prejemalo prek 120 delavcev. Pojavila se je tudi močna uravnalovka, saj je razmerje med najnižjim in najvišjim

izplačanim OD prisilno zdrknilo na 1 : 2,7. Produktivnost je padala, saj delavcev z osebnimi dohodki ni bilo mogoče več stimulirati.

Tudi plan za leto 1983 ni obetaven. Zaskrbljujoča je predvsem načrtovana devizna bilanca, saj za normalno proizvodnjo primanjkuje kar 700.000 dolarjev.

Štežavami TOZD Sprejemniki pa je seznanjen tudi izvršni svet sežanske občinske skupščine. Ta je izdelal analizo poslovanja v obdobju od leta 1976 - do 1982 in na podlagi izsledkov predlagal skupščini občine, da v TOZD uvede družbeno varstvo. Vzrok uvedbe je ugotovitev, da v temeljni organizaciji ni zagotovljeno uresničevanje pravic delavcev glede njihove socialne in materialne varnosti.

O položaju so poleg vseh organov in organizacij v TOZD razpravljali tudi na koordinacijskem odboru sindikata Siroke potrošnje, o sodelovanju pri izvajanju sanacije pa je sklepal tudi delavski svet delovne organizacije. O sklepih, ki smo jih natančneje opisali v poročilu z zadnjega zasedanja delavskega sveta morda le ugotovitev, da bo delovna organizacija pa tudi SOZD Iskra storila vse, da bi bila sanacija uspešna. To slednjič dokazuje tudi pred kratkim izplačani regres, ki ga brez odločnega sodelovanja delovne in sestavljene organizacije vsaj v tako kratkem roku gotovo ne bi bilo.

Stane Fleischman

POSVET KADROVIKOV

O zaposlovanju in usposabljanju duševno prizadetih

Izvršni odbor društva za pomoč duševno prizadetim občine Kranj je na osnovi junjskega razgovora z direktorji področij za kadrovske zadeve Iskre Kibernetike, Telematike in Električnih orodij glede zaposlovanja in usposabljanja duševno prizadetih, organiziral posvet kadrovikov večjih OZD v občini Kranj in Trzin. Posvet naj bi odgovoril na vprašanje, kako uspešneje vključevati v delovni proces mladostnike z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, predvsem pa absolvente osnovne šole Helena Puhar v Kranju.

Vabilu se je odzvala večina, prisotni so bili kadrovske delavci iz Iskre Kibernetike, Telematike in ERO, iz Save, Planike, Tekstilindusa, KOGP, PTT, KŽK, Gorenjskega tiska, IBI in Zavoda za zaposlovanje v Kranju ter predstavniki OŠ Helena Puhar.

Udeleženci so si ogledali delavnice pod posebnimi pogoji in oddelke za usposabljanje otrok in mladostnikov. Menili so, da bo tudi za delavnice treba nekaj ukreniti, kajti prostorske kapacitete ne omogočajo dodatnih vključitev pa tudi kooperantska dela ni možno povečati. Ugotovili so tudi, da bi se z ozirom na sposobnosti mladostnikov dalo marsikatero delo iz OZD prenesti v delavnice, seveda ob večjih in bolj opremljenih prostorih.

Na posvetu je bilo posebej poudarjeno, da bo potrebno v prihodnje večje sodelovanje kadrovske službe pri zaposlovanju mladostnikov oziroma absolventov šole s prilagojenim programom. Praksa je pokazala, da se mladostniki lažje vključijo v poskusno ali delovno usposabljanje za dobo od enega do 12 mesecev — ko pa se iščejo zaposlitve, za marsikoga ni več razumevanja. Problematika zaposlovanja duševno prizadetih ne sme ostati samo na ramenih kadrovikov oz. kadrovske službe in socialnih delavcev, temveč bi morali problematiko obravnavati tudi na širših ravneh, predvsem pa skupinsko, kajti izkušnje so pokazale, da dostikrat tudi resolucije in zakoni niso pomembni, če ni odkritega in razumevajočega sodelovanja.

Poudariti je potrebno, da je Iskra na tem področju naredila korak naprej. Janez Mayer iz Telematike in Zvone Mikič iz Kibernetike sta prisotnim posredovala izdelan koncept, ki vsebuje prednosti pri reševanju te problematike. Osnova za koncept so jima bile dolgoletne izkušnje, ki sta jih pridobila z delom na področju kadrovanja.

V konceptu je posebej poudarjen pomen skupinskega dela. Koncept je uporaben samo v večjih OZD, kjer imajo ustrezne službe, kajti pri skupinskem delu morajo sodelovati kadrovske in socialne delavce, psiholog, zdravnik, po možnosti pa tudi mentor, ki bo spremljal mladostnika in njegovo usposabljanje. Vendar je možno sodelovanje s tistimi, ki imajo te službe in strokovnjake. Prisluhnili smo predstavniku Zavoda za zaposlovanje. Omenil je, da mladostnik, ki se usposablja, še ni zaposlen. Se vedno je nezaposlenih devet mladostnikov, če upoštevamo še mlade iz delavnice, jih je še več.

Predstavnik DPDP je pripomnil, da se moramo zavedati izredno težkega položaja, zlasti še, ker bo večina teh mladostnikov z zaposlitvijo dosegla najvišje možno raven svoje ustvarjalnosti, za starše pa bo to velika razbremenitev.

Govora je bilo tudi o refundaciji OD, v nekaterih OZD je ta problem že prisoten, če hočemo tem osebam zagotoviti socialno varnost.

Posvet je bil koristen, so menili udeleženci, učinek pa se bo pokazal z doseženimi rezultati, ki jih bomo skušali oceniti na naslednjem posvetu, ki bo v prihodnjem letu, pred zaključkom šolskega leta. Maks Perko

Albinu Zupančiču v slovo

Ni se še pričel nov dan, ko nas je pretresla vest, da si za vedno odšel na pot, s katere ni vrtnice. Onemeli smo in nismo verjeli, da je usoda tako kruta, nežprosna in resnična. Ne moremo razumeti, da si odšel tiho, še poln snovanja in načrtov.

Svojo življenjsko pot si pričel na Dolenjskem v skromni družini. Kot otrok si okusil in doživel vojno. Spoznal si trpljenje. Leta 1949 si prišel v Kranj. Tu si postal kovinar in uspešno končal srednjo šolo. Ves čas si delal v Iskri. Bil si na različnih delovnih mestih in opravljal mnoge družbenopolitične funkcije. Veliko let si delal kot tehnolog, v našem okolju do zadnjega dne. Občudovali smo tvojo voljo in nesebičnost, ki si jo kazal in razdaljal vsem, s katerimi si bojeval boj za življenjski prostor. Bil si pošten do nas in preskromen do samega sebe. Bil si pravi komunist, prijatelj in tovariš.

Nastala je globoka praznina med sodelavci. Ostal nam boš v trajnem spominu. Iskrena hvala ti za vse v imenu vseh, ki so te poznali in ti bodo s toplim srcem gredli prerani grob.

Slava tvojemu liku!

Sodelavci v TOZD Šievi

O problematiki temeljne organizacije v zveziz uvedbo družbenega varstva je v četrtki, 25. novembra, razpravljala tudi osnovna organizacija ZK. Seji je prisostvovalo tudi vodstvo občinskega komiteja ZK Sežana in Siroke potrošnje.

Zlata slušalka »82«

Organizacijski odbor zabavno-glasbene prireditve ZLATA SLUŠALKA 82' obvešča vse pevce — amaterje in kantavtorje, da bo prireditev dne 24. decembra 1982 ob 18. v dvorani Telekomunikacij na Laborah v Kranju. Prijavijo se lahko vsi redno zaposleni v SOZD Iskra, ali pa, da so študenti.

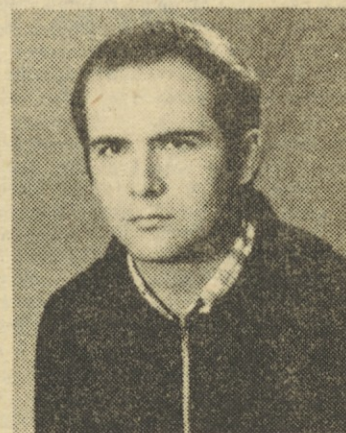
Prijava naj vsebuje:

- naslove (vsaj 2) pesmi
- kratek življenjepisa
- poklic in zaposlitev
- konjički
- točen naslov in telefonsko številko v službi.

Prijave sprejema Gorazd Uršič, Iskra Telematika, DS Informatika ERC, tel.: 22221, int.: 21—77 do vključno 16. decembra 1982.

Avdicija bo 18. ali 19. decembra 1982 v Delavskem domu v Kranju. Izvajalce bo spremljal ansambel ČUDEŽNA POLJA.

Prezgodaj je odšel

Dne 17. novembra 1982 je nehalo biti srce marljivega delavca v Sprejemnikih v Sežani Silva Furlana. Kruta usoda je zahtevala svojo žrtev. Nena doma je umrl, po krajši, toda hudi zahrbitvi bolezni, star komaj 31 let. Skoraj 10 let je bil v Sprejemnikih.

Na prerani poti ga je pospremila večina delavcev iz Sprejemnikov, od njega so se ganljivo poslovili sodelavci Cotič, Hlačar in Trampuž.

V miru počivaj, nepozabni Silvo!

Delavci TOZD Sprejemniki Sežana

Za konec sezone uspel planinski izlet v neznanu

Zaključek sezone je pač treba doživeti na poseben način. Pri planincih iz DO Iskre iz Kranja je to »izlet v neznanu«. Izbira kraja je v strogi tajnosti, sicer izgubi izlet svoj smisel. Tura mora biti kratka in lahka, da je primerna tudi za družine z otroci. Na koncu sledi skupno kosilo in družabno popoldne.

Letošnji planinski izlet v neznanu sta pripravila pretkana vodnika Igor in Edo. Naročila sta dva avtobusa, ki naj bi peljala do Pake pri Velenju. Kdor je »po zvezah« prišel do teh informacij, je bil v zmoti, ker smo bili v resnici namenjeni proti Dolenjski. Peljali smo se do Trebnjega, mimo Mirne in Mokronoga do znanega Sentjanža na Dolenjskem. Tod poteka sevniška trimška pot. Del te poti smo tudi mi prehodili in sicer iz Sentjanža skozi Murnice do Leskovca — 721 m.

ki je bil tudi najvišja točka. Vračali smo se skozi naselje Brunk, od koder smo se spustili v savsko dolino do Hotemeža pri Radečah.

Kosilo smo imeli v gostilni »Pri Nandetu Strnadu« v Hotemežu. Nas je bilo 87, prostor pa sprejme 120 gostov. Dobra kuhinja, postrežba in pozornost do gostov v tej gostilni je na prvem mestu. Ker vsega tega niti navajeni nismo, nam bo to ostalo še dolgo v lepem spominu. Po okusnem kosilu smo izvedli že tradicionalno loterijo. Dobitkov je bilo precej, nabranih iz več TOZD. Pri izklicanju števil smo se večkrat morali iz srca nasmejati.

Na koncu sta Edo in Igor izvedla posrečeno družabno igro, ki je zelo vžgala in dala vzdušju piko na i. Veseli in dobro razpoloženi smo zapuščali gostilno Strnad. Lastnik Nande se je za obisk zahvalil pred celotno

družno in nam želé sreče na naših planinskih poteh.

Tako se nam je iztekla letošnja planinska sezona. Bila je bogata in brez nesreč. Temu so pripomogli vsekakor vestni vodniki, ki so vsako turo posebej do potankosti pripravili. Takih uspehov si želimo tudi v bodoči sezoni, čeprav bo verjetno stabilizacijsko obarvana. Planincu je beseda stabilizacija že zdavnaj domača, saj zna potrpeti in je sicer po naravi skromen.

Edvard Erzetič

Odlične uvrstitve Iskrašev iz Avtoelektrike

S slavnostno razglasitvijo najboljših ekip in posameznikov so se pred dnevi končale letošnje občinske sindikalne igre v letnih športih, ki so potekale v organizaciji občinskega sindikalnega sveta Nova Gorica in komisije za šport in rekreacijo.

Nastopilo je blizu tisoč športnic in športnikov iz 35 delovnih organizacij občine Nova Gorica, tekmovali pa so od aprila vse do konca novembra. V posameznih športih je nastopalo 468 delavk in delavcev, pri ekipah pa 474 udeležencev. Letošnje igre so bile že šestnajste po vrsti. Ob tem je vsekakor razveseljiv podatek, da so bili na vseh igrah doslej vedno prisotni tudi udeleženci iz Iskre Avtoelektrike, še posebej zelo številčno zadnja leta in letos. V prihodnje pa bo udeležba še boljša, saj ima komisija že v načrtu uvedbo tudi drugih športov (tenis, kolesarstvo itd.).

Poglejmo sedaj nekaj najboljših uvrstitev — ekipno, tekmovalk in tekmovalcev iz Avtoelektrike.

Prvo mesto so osvojili rokometasi, kegljaci in strelci. Nogometasi — ekipa Iskre II je zasedla 12. mesto, ekipa Iskre I pa 17. Igralci namiznega tenisa so bili 6. pravtako tudi košarkarska ekipa. Balinarji, nastopili sta dve ekipi, so bili 7. in 9., odbojkaši so pristali na 3. mestu, šahisti na osmem, plavalci na četrtem, atleti pa so zasedli peto mesto.

Tudi ženske ekipno so pripomogle k visoki uvrstitvi Avtoelektrike, čeprav niso osvojile nobenega prvega mesta, bile pa so druge v odbojki, 10. v streljanju, 7. pa v kegljanju in v atletiki.

Omeniti velja še tri izredno dobre rezultate posameznikov in sicer: strelca Danilo Hrobat in Boris Ivančič sta osvojila prvo mesto in drugo mesto (nastopilo je 20 tekmovalcev), atlet Miran Čopi pa je prvi pretekel tekmovalno progo.

Najboljšim posameznikom in ekipam sta podelila medalje, diplome in pokale predsednik novogoriških sindikatov Danilo Bašin in Iskraš — predsednik komisije Ilko Vidic.

Marko Rakušček

Delavci Telematike so kegljali

V novembru je bilo na kegljišču »Pri Gorjancu« v Hotemažu tekmovanje v kegljanju za DO Telematika, ekipno in posamezno. V okviru komisije za šport in rekreacijo DO Telematike, je bil glavni organizator kegljanja Drago Jeglič iz TOZD ATC.

Tekmovanje je potekalo nemoteno, v tovariškem vzdušju, kljub temu, da se nekateri prijavljene ekipe posameznih TOZD niso udeležile tekmovalja (morda je temu vzrok bencinska kriza?).

Rezultati tekmovalja so pokazali, da so bili med moškimi ekipami najmočnejši tekmovalci TOZD ATC, saj so dosegli 2546 kegljev, sledijo pa: Komerciala — 2396 kegljev, TEA — 2362 kegljev, DSSS — 2165 kegljev.

Pri ženskah ekipno (25 — 25 lučajev) so se najbolje izkazala dekleta iz TOZD TEA. Zasedla so 1. mesto s 767 keglji, a 2. mesto je dosegla ekipa iz TOZD ATC — 655 kegljev, 3. mesto pa so si priborila dekleta iz TOZD DS — komerciala s 542 podrtimi keglji.

Pri moških — posamezno so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Tone Semrl, Komerc. Kranj 515, 2. Drago Jeglič, ATC 480, 3. Darko Špenko, ATC 442, 4. Marjan Planinc ATC 441, 5. Stane Kert, TEA 437, 6. Tone Rot, ATC

418, 7. Darko Kavčič, Komerc. Kranj 408, 8. Stane Pipp, TEA 403, 9. Ciril Sitar, ATC 401, 10. Mladen Vuković, Komerc. Kranj 399 kegljev;

Ženske posamezno:

1. Marija Ogris TEA 220, 2. Marija Čej, TEA 217, 3. Barbara Zajc, TEA 193, 4. Dora Sukič, ATC 178, 5. Majda Sirc, ATC 176, 6. Alenka Košnik, DSSS 158, 7. Bojana Severič, ATC 154, 8. Sonja Šterbenk, ATC 152, 9. Melita Krmelj, Komerc. Kranj 142, 10. Metka Rogelj, TEA 137 kegljev.

Po razglasitvi rezultatov so si tekmovalci zadovoljstvom nazdravili iz pokalov, ki so jih prejeli kegljaci (ekipno in posamezno) za 1. 2. in 3. mesto.

Alenka Košnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem Tovarne sestavnih delov — delovne enote Termoplasti ter ostalim sodelavcem iskreno zahvaljujem za poklonjeno darilo in izražene želje. Tudi jaz želim v prihodnje vsem veliko sreče v osebnem življenju in pri nadaljnjem delu

Albin Zupan.

Na izletu v neznanu.

Uspel šahovski turnir

V drugi skupini je zmagala ekipa Sloga Dom JLA, 3. Iskra Avtomatika I.; v tretji 1. UNZ Ljubljana, 5. Iskra Commerce, v četrty: 1. Virtus Duplica, 4. Iskra Žužemberk, 5. Iskra Avtomatika II, 6. Telematika, 8. Polprevodniki, v peti: 1. Elan Begunje, 2. Stikala, 5. ERO I.; v šesti: 1. Gradis Ljubljana, 2. Stevci, 4. ERO II, 5. ATC, 6. Stevci — kontrola.

Končni vrstni red v ženski skupini pa je bil: 1. ŠD Domžale, 2. ŠD Kranj, 3. Iskra Avtomatika.

Šahovsko društvo Iskra ima do konca letošnjega leta še zelo obsežen program: 10.12 ob 16.30 bo tradicionalni šahovski dvoboj z JLA. Prireditelj bo v restavraciji Iskre v stolpnici na Trgu revolucije 3 v Ljubljani. Redni trimesečni hitropotezni turnir bo 18.12 ob 8.30 v restavraciji Iskre Zmaj, Stegne 23. v Ljubljani. Redni vikend turnir bo 26.12 v Šahovskem domu v Ljubljani, s pričetkom ob 9.

Enkrat tedensko bomo v Šahovskem domu prikazovali zanimive partije tedna. Datum prve prireditve bomo pravočasno objavili v rednem časopisu. Organiziramo tudi kategorijske turnirje v Šahovskem domu. Trenutno teče razpis za brezkatgorijski in četrtokategorijski turnir. Kmalu pa se bo pričelo sindikalno moštveno prvenstvo Ljubljane.

Zato vabimo vse šahiste, ki želijo sodelovati na tem tekmovalju, da se že sedaj prijavijo Pavletu Jerebu, da bomo pravočasno formirali ekipe za to tekmovalje.

Bogdan Brezigar

Lipničanke znova nepremagljive

V četrtek, 25.11. je bil v dvorani SRC Jezica tretji tradicionalni odbojkaški turnir ženskih ekip Iskre ob dnevu republike. Pobudo za ta turnir so pred tremi leti dale odbojkarice Iskrine Tovarne mehanizmov iz Lipnice, ki so bile tudi vsa leta zmagovalke. Prehodni pokal je tako letos za vedno ostal v Lipnici.

Organizator letošnjega turnirja je bila komisija za šport in rekreacijo Iskre Commerce, udeležile pa so se ga 4 ekipe: Mehanizmi Lipnica, Telematika Kranj, Kibernetika Kranj in Iskra Commerce, Ljubljana.

Rezultati: Mehanizmi : Kibernetika 2:0, Kibernetika : Telematika 0:2, Iskra Commerce : Kibernetika 1:0, Iskra Commerce : Telematika 2:0, Mehanizmi : Iskra Commerce 2:0, Telematika : Mehanizmi 0:2.

Vrstni red: 1. Mehanizmi, 2. Iskra Commerce, 3. Telematika, 4. Kibernetika.

Mika Vrabeč

Postanite član Smučarske zveze

Velike ugodnosti članov:

1. popust pri nakupu smučarske opreme
2. popust na vseh slovenskih žičnicah
3. popust v hotelih, kampih in kopalnicah
4. zavarovanje
5. popust na maratonih in rekreacijskih tekmovaljih SZS.

Članarino lahko pravočasno, ali se na novo vpišete v Iskri Invest servis, Trg revolucije 3, Ljubljana, pritličje, vsako sredo od 8. do 13. pri Viliju Tekavcu.

ZAHVALE

Ob izgubi mojega dragega moža

Ob izgubi dragega očeta

JANEZA ČEBAŠKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD MN za izrečena sožalja, denarno pomoč, darovano cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Irma.

Ob smrti moje drage mame

MARJE LOMBAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Stikala, še posebej sodelavcem montaže stikal za darovani venec, izraze sožalja, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

Francka Nunar.

Ob izgubi mojega očima

ANDREJA PODGORNIKA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEM VSEM SODELAVKAM IN SODELAVCEM NA LINJIMetaconta in spajkalkina TOZD ATC za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča Tilka Omejc in sinovi.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in brata

ALBINA — BINETA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujemo za izkazano pozornost, cvetje in pomoč sodelavcem TOZD Stevci in Vzdrževanje, sindikalni in partijski organizaciji ter govornikom za poslovilne besede

žalujoča žena Stanka, sin Goran, hči Karmen in ostalo sorodstvo.

Ob nenadni izgubi dragega očeta

FRANCA VILFANA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TEA — linija ploščatega reliefa za izraze sožalja, za poklonjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Majda Prevc z družino.

JOŽA TOMŠIČA

se iskreno zahvaljujem vsem svojim in njegovim sodelavcem in prijateljem iz Iskre, še posebno iz Iskre Kibernetike, za podarjeno cvetje, pomoč ter ustno ali pisno izraženo sožalje. Vsem še enkrat hvala.

žena Majda.

Ob nenadni smrti našega dragega moža in očeta

IVANA LUKANČIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem DO Kibernetika, TOZD Tovarna merilnih naprav za podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

žena Albina z otrokoma.

Ob slovesu moje skrbne mame

FRANČIŠKE KASTELIC roj. AHLIN

se iskreno zahvaljujem OOS in sodelavcem TOZD Antene za poklonjeno cvetje, izraze sožalja in vsem, ki so jo spremlili na poslednji poti

žalujoči sin Janez z družino.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željenzov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenk.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Boris Čerin (Elektrozveze), Spela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Si-roka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVIKA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za Informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvedov.

SMUČARSKI TEČAJI!

Iskra Invest servis, dejavnost za šport in rekreacijo obvešča delavce Iskre, da bodo tudi to zimo organizirani smučarski tečaji v Gozd Martuljku.

Novost teh tečajev je, da bo angažiranih večje število učiteljev in vaditeljev smučanja.

Termini: 1. skupina 15.1.1983 — 22.1.1982 (rezervirano za DO Avtoelektrika); 2. skupina 22.1.1983 — 29.1.1983; 3. skupina 29.1.1983 — 5.2.1983; 4. skupina 5.2.1983 — 12.2.1983;

Cena tečaja: Odrasli 4.400 din; Otroci od 7—14 let 4.200 din; Otroci do 7 let 3.850 din;

V ceno je vključeno: polni penziona v pensionu Špik, turistična taksa, shramba smuč, prijava, zavarovanje in strokovno vodstvo tečaja.

Prijava in način plačila: prijave sprejema Iskra Invest servis, Tehnična miza K—1 (Jože Pirc) Trg revolucije 3, Ljubljana, telefon: 222—163, ali H. C. 213-213, int.: 12-42.

Po predhodni prijavi je treba celotni znesek nakazati na ž.r. 50101—601—17218 Iskra Invest servis Ljubljana in navesti namen nakazila.

V primeru odpovedi mora odjavljeni pridobiti drugega tečajnika, drugače zadržimo 40 % cene aranžmaja.

Časopisne novice

Novomeška raziskovalna skupnost je letos podelila nagrade in diplome za dosežke na področju inventivne in raziskovalne dejavnosti. Na slavnosti, ki je bila v prostorih zavarovalnice Triglav, sta predsednik novomeške občinske skupščine Uroš Dular in predsednica občinske raziskovalne skupnosti Stanka Florjančič izročila nagrade 21 dobitnikom.

Nagrade so prejeli tudi naslednji naši sodelavci: Janez Alič iz TOZD Hipot v Sentjerneju, Marjan Lenart iz TOZD ELA, Leopold Mihelič iz tovarne Napajalnih naprav v Novem mestu in Franc Rabzelj iz TOZD Upori v Sentjerneju.

Ob podelitvi je predsednica skupnosti prof. Florjančičeva poudarila, da so nagrade in diplome le skromna oddolžitve za vse, kar so trajno koristnega prispevali inovatorji in drugi dobitniki letošnjih priznanj.

V Mariboru grade nov telekomunikacijski center. Zdaj grade objekt. Rok za predajo pa je določen 27. januarja naslednjega leta. Po predvidevanjih bo Iskra pričela v prvem trimesečju naslednjega leta z montažo nove glavne medkrajevne telefonske centrale vrste metaconta 10 CN — PTT novice.

»Se nikdar ni bila usoda Iskre toliko odvisna od uspeha v mednarodnem trženju, kot je zdaj. Neuresničitev izvoznih načrtov lahko ob omejenem uvozu pravi v Iskrini zgodovini zavre njen razvoj. Zato je nujno vložiti vse sile v to, da bi do konca leta le dosegli vsaj 130 milijonov dolarjev izvoza na konvertibilna tržišča — to je kratkoročno gledano temeljno sporočilo 11. Iskrine zunanjetrgovinske konference. Dolgoročno pa so na konferenci proučevali tudi poti, ki naj bi te največji slovenski izvozniki zagotovile potrebno izvozno rast tudi v prihodnjih letih« — Delo.

V Iskrini tovarni Vega je pravkar stekla redna proizvodnja grafoskopa A5, ki so ga domači strokovnjaki sami konstruirali in od katerega si obetajo uspešno prodajo na tujem. Nova naprava, ki je namenjena predvsem uporabi v šolah, je precej boljša od podobne stare te vrste. Za novi grafoskop se zelo zanimajo v ZRN, od koder so že dobili naročilo za pet tisoč kosov.

Na Gospodarskem razstavišču je bila razstava brazilskega gospodarstva. Razstavljalo je nekaj brazilskih podjetij, ki so se hotela na ta način povezati s slovenskimi podjetji v sorodnih dejavnostih in z njimi skupno nastopati predvsem v državah v razvoju.

Posamezna brazilska podjetja že sodelujejo, ali pa nameravajo vzpostaviti stike s slovenskimi podjetji. Z Iskro že sodeluje brazilski Datatronix, ki je na tej prireditvi predstavil razne sestavne dele za elektroniko.

V Gospodarski zbornici Jugoslavije je bil prerid kratkim sestankom 20 gospodarstvenikov z direktorjem Konfederacije industrije afriške države Zimbabve A. Ridom. Naši gospodarstveniki so prišli z namenom, da spoznajo gospodarske možnosti v tej afriški neuvrščeni deželi. Čeprav je v Zimbabveju več predstavništev jugoslovanskega združenega dela, so se naši gospodarstveniki zelo radi odzvali povabilu za neposreden razgovor in predložili tudi načrte za sodelovanje.

Tako je predstavnik Iskre seznanil direktorja Konfederacije s ponudbo projekta telekomunikacij v mešani družbi. Ponudbo je Iskra oddala v juliju, direktor pa je odgovoril, da so telekomunikacije življenjskega pomena za Zimbabve, zato bo odgovor na ponudbo sledil še letos — Privredni pregled Beograd.

Zbral in uredil Marjan Kralj